БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 150 (18.028). • 30 июнь 1981 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

БУТУН КУЧ—ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА

ДЕҲҚОННИНГ ДОЛЗАРБ КУНЛАРИ

Даладаги ишларнинг ҳар бир босқичи ҳам ўзича муҳим. Ҳозир эса мамлакат қишлоқ меҳнаткашларининг ишлари айниқса кўп: пичан ўрилмоқда, сабзавот ҳосили йиғиштириб олинмоқда. Жанубда ғалла ўримига киришилди. Аммо экинларни парвариш қилиш ҳали ҳам энг муҳим вазифалардан бири бўлиб қолмоқда. Экинлар ўз вақтида яхши парвариш қилиниши, мўл ҳосил олиш, КПСС XXVI съезди ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун пухта замин яратилиши керак.

Бир қатор районлардаги иссиқ, қуруқ об-ҳаво, бошқа районлардаги ёғингарчилик ва совуқ ҳаво экинларнинг ривожини жадаллаштирди ёки секинлаштириб қўйди, зараркунандаларнинг, бегона ўтларнинг кўпайишига имкон берди. Мана шундай шароитда деҳқонлар беқиёс маҳорат кўрсатишлари, машиналарнинг техника имкониятларидан баракали фойдаланишни таъминлашлари лозим. Ҳамма соҳаларда омилкорлик билан ҳаракат қилиш, пухталик, уюшқоқлик, аҳиллик, мустаҳкам интизом ва ўзаро ёрдам—агротехника комплексини изчиллик билан амалга ошириш учун зарур шартлардир.

Мамлакат далаларидан олинаётган хушхабарлар ишга айни мана шундай ёндашилаётганидан далолат беради. Деярли ҳамма экинзорларда қанд лавлаги ягана қилиниб бўлди. Бу ишни Винница, Белгород областларининг механизаторлари дуруст уддаладилар. Озарбайжон, Тожикистоннинг кўпгина хўжаликлари ғўза қатор ораларини уч марта юмшатдилар. Ставрополь ўлкасида, Ноқоратупроқ ўлканинг бир қанча областларида чопиқ қилинадиган экинлар зўр бериб парвариш қилинмоқда. Айни вақтда баъзи хўжаликлар экинларни парвариш қилишни чўзиб юбормоқдалар. Вақтинг кетди — нақдинг кетди, деган гап бор. Ҳосилнинг тақдирига масъул бўлган ҳамма кишилар шуни ёдда тутишлари керак.

Партия, совет, хўжалик органлари мутахассисларининг фикрига таяниб, вазиятни оператив равишда ҳисобга олаётган, экинларга мадад бериш учун самарали чоралар кўраётган жойларда ишлар чакки эмас. Ўзбекистонда совуқлар сабабли ғўза ўсишдан орқада қолди. Унинг ўсишини жадаллаштириш учун бу ерда суғориш билан айни бир вақтда органик ўғитлар солина бошлади. Украинанинг бир қанча хўжаликларида сийрак лавлагизорларга қўшимча уруғ ташланди. Ҳосилга актив таъсир қилиш, унга барака киритиш имкониятлари ҳамма жойда ҳам бор. Шу имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланиш лозим.

Мамлакатнинг ем-хашак фондини анча тўлдириш учун бошоқли экинларнинг ҳар гектарини эҳтиёт қилиш, ҳосили бўлиқ бўлиши тўғрисида ғамхўрлик қилиш керак. Кузги ғалланинг ҳаммасини дон учун ўриб олиш лозим. Айниқса жанубий районларда дон етиштиришни маккажўхори ҳисобига кўпайтириш, ҳамма маккажўхоризорлардан барча дон ҳосилини олишга интилиш керак. Емғир ёққанидан кейин ем-хашак бўладиган экинлар майдонини кенгайтириб, мавжуд уруғлик резервларидан фойдаланилаётган хўжаликларда тўғри иш тутмоқдалар. Бу эса қўшимча кўк поя ва мол учун пичан ҳосили олиш имконини беради.

Мелиорацияланган ерларга алоҳида эътибор берилиши лозим. Бу ерлар ҳайдаладиган барча ерларнинг салкам ўн процентига етса ҳам, жами деҳқончилик маҳсулотининг учдан бир қисмидан кўпроғини бермоқда. Суғориладиган массивларга кўпроқ ўғит, гербицид юборилса, суғоришнинг юксак самарали режими таъминланса жазирама ёз шароитида бу массивларнинг афзалликлари тўла-тўкис намоён бўлиши мумкин ва лозим. Молдавияда, Саратов, Астрахань областларининг бир қанча хўжаликларида худди шундай қилмоқдалар. Шу билан бирга катта маблағ эвазига ўзлаштирилган экинзорлардан айрим жойларда баракали ҳосил олинмаяпти. Куйбишев, Ростов областларида мелиорацияланган ерлардан баъзан лалмикор ерлар сифатида фойдаланилмоқда. Шунинг оқибатида ҳар гектар ернинг самарадорлиги паст. Колхоз ва совхозларнинг, «Госкомсельхозтехника» корхоналарининг, сув хўжалиги органларининг раҳбарлари аҳволни тузатиб олишлари, қолоқ участкаларни малакали ирригаторлар билан мустаҳкамлашлари, бутун суғориш техникасини созлаб, ишга туширишлари керак.

Шудгор қилиб қўйилган ерларга ҳам кун сайин ғамхўрлик талаб қилинади. Бу йил илмий асосланган алмашлаб экишга мувофиқ шудгорлар кўпайтирилди. Аммо «дам берилган» ерлар ҳосилга яхши хизмат қилиши учун уни намунали сақлаш лозим. Баъзи хўжаликларнинг мутахассислари буни унутиб қўймоқдалар. Масалан, ҳозир ҳамма жойдаги шудгорлар ҳайдаб қўйилиши лозим бўлган бир пайтда, Чувашия АССРда, Калуга, Пермь областларида анчагина ерлар ҳайдалмай ётибди. Яхши парвариш қилинмаган, ўғитланмаган шудгорлар ҳосил тўпловчилик вазифасини бажармайди, фақат зарар келтиради. Маҳаллий қишлоқ хўжалик органлари агротехникани бузаётган кишиларни тартибга чақиришлари керак.

Кузги экинлар экиладиган пайт яқинлашмоқда. Бу иш ўз вақтида ўринлатиб қўйилган, дон уруғи ўғитланган ва яхшилаб тайёрланган тупроққа ташланган жойларда ҳамиша хирмон баракали бўлаверади. Кузда экин экиш учун ажратилган ерлар эртаги экинлардан тезроқ бўшатилиши, бу ерларга органик ва минерал ўғит солиниши керак. Қишлоқ мутахассислари бундан буён ҳам кузги экинлар агротехникасини такомиллаштиришлари лозим. Масалан, айниқса қурғоқчил районларда тупроқ юзасини ишлаш усули яхши самара берди, бу усул нам тўпланиши, доннинг униб чиқиши учун яхши шароит яратади, ҳосил ҳам салмоқли бўлади. Уруғлик тўғрисида барвақт ғамхўрлик қилиниши, бунинг учун энг яхши участкалар ажратилиши, ғалла ўз вақтида янчиб олиниши, дон олий кондицияларга етказилиши керак.

Бошоқ, сўта, илдиз мевалар эндигина етилиб келаётган бўлса ҳам, уларни йиғиштириб олишга ҳозироқ тайёргарлик кўриш керак. Кустанай, Харьков областларининг кўпгина хўжаликларида комбайнлар, ўроқ машиналари ремонтдан чиқариб қўйилган, хирмон ва омборлар тартибга келтирилган. Аммо ҳамма ерда ҳам аҳвол шундай эмас. Тамбов, Тўрғай областларида ишлаб агрегатлар ҳали тузатилмаган. Ҳосил ўрим-йиғимига киришишдан камида икки ҳафта аввал техника шай қилиб қўйилиши лозим. Отрядлар, звеноларни узил-кесил тузиб қўйиш, ёнилғи, алмаштириладиган узел ва агрегатлар запасини яратиш зарур. Кузги далада ипатовоиликлар тажрибасини, меҳнатни ташкил этишнинг бошқа илғор формаларини кенгроқ қўллаш лозим. Тайёрловчилар, транспортчилар эса ўз навбатида ҳосилни омборга, қайта ишлаш корхоналарига ўз вақтида элтиб бериш масалаларини пухта режалаштириб қўйишлари керак.

Ҳозир қишлоқ партия ташкилотларининг иши жуда кўп. Экинларни парвариш қилиш, пичан ўриш, ғалла ўримига ҳозирлик кўриш уларнинг диққат марказида турибди. Коммунистлар касаба союзлари, комсомол органларига, кенг активларга таяниб, раҳбар ходимларга, хўжаликларнинг мутахассисларига кучни тўғри тақсимлашда ёрдам беришлари, юксак пировард натижаларга эришиш учун социалистик мусобақани авж олдиришлари керак. Фермаларнинг ем-хашак базаси вужудга келтирилишини алоҳида назорат остига олиш лозим. Партия комитетлари ва бюролари, маҳаллий Советлар, хўжаликларнинг раҳбарлари энг яхшиларни рағбатлантириб, орқада қолганларга ёрдамлашиб, йирик ва ширали озуқа тайёрлаш кўпайтирилишини таъминлашлари лозим.

Ҳамма дала ишларини яхши ва ўз вақтида ўтказиш план топшириқлари ва мажбуриятларни муваффақиятли уддалаш коммунистларнинг, барча қишлоқ меҳнаткашларининг шарафли ишидир.

(«ПРАВДА» газетасининг 29 июндаги бош мақоласи).

МЕҲНАТ РАПОРТИ

Ўзбекистон Озиқ-овқат саноати министрлиги корхоналарининг коллективлари КПСС XXVI съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун мусобақалашиб, маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ярим йиллик планини муддатидан илгари—26 июнь куни бажардилар. Июнь ойида пландан ташқари 16,6 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

(ЎзТАГ).

Октябрь районидаги Собир Раҳимов номли совхознинг республикада хизмат кўрсатган пахтакор Ашир Хидиров раҳбарлик қилаётган бригадаси аъзолари зарбдор юз кунликда фаол иштирок этишяпти. Пешқадам бригадада пахта ҳосилдорлиги сўнгги йилларда 15 центнердан 50 центнерга кўтарилди. Чўлқуварлар бу йил ҳосилдорликни 60 центнерга етказиш учун курашмоқдалар. Машъал бригада далаларидаги ғўзалар ёппасига гулга кирди. Суратда: 60 центнерчи бригада бошлиғи Ашир Хидиров.

К. Жўрақулов фотоси.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети 1981 йилда пилла тайёрлаш халқ хўжалик планини бажаришда, ҳар қути қуртнинг ҳосилдорлигини ошириш ва нав составини яхшилашда энг юксак кўрсаткичларга эришиш учун областлар ва районлар ўртасида ўтказилган социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар.

Қуйидагилар 1981 йилда пиллачилик соҳасидаги социалистик мусобақанинг ғолиблари деб топилдилар ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари ва дипломлари билан мукофотландилар:

Қорақалпоғистон АССР. Бу автоном республика давлатга 1030 тонна пилла сотган ва пилла тайёрлаш планини 128,8 процент бажарган, ҳар қути қурт уруғидан 74,3 килограмм пилла олган, шунинг 89,1 проценти навли пилла бўлган.

Андижон области. Бу область давлатга 4782,3 тонна пилла сотган ва пилла тайёрлаш планини 119,5 процент бажарган, ҳар қути қурт уруғидан 85,2 килограмм пилла олган, шунинг 92,1 проценти навли пилла бўлган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан дипломи **Самарқанд** областида қолдирилди. Бу область давлатга 3732 тонна пилла сотган ва пилла тайёрлаш планини 121,6 процент бажарган, ҳар қути қурт уруғидан 82 килограмм пилла олган, шунинг 91 проценти навли пилла бўлган.

Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Наманган, Сурхондарё, Сирдарё, Тошкент, Фарғона ва Хоразм областларининг пиллакорлари яхши ишлаганлиги қайд этиб ўтилди.

Қуйидаги районлар 1981 йилда пиллачилик соҳасидаги социалистик мусобақанинг ғолиблари деб топилдилар ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари ва дипломлари билан мукофотландилар:

Қорақалпоғистон АССРнинг **Беруний райони;**

Андижон областининг **Избоскан райони;**

Жиззах областининг **Жиззах райони;**

Сирдарё областининг **Боёвут райони;**

Тошкент областининг **Бекобод райони;**

Хоразм областининг **Урганч райони.**

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари ва дипломлари қуйидаги районларда қолдирилди:

Бухоро областининг **Бухоро райони;**

Қашқадарё областининг **Шаҳрисабз райони;**

Наманган областининг **Янгиқўрғон райони;**

Самарқанд областининг **Пахтачи райони;**

Сурхондарё областининг **Қумқўрғон райони;**

Фарғона областининг **Киров райони.**

НАРПАЙЛИКЛАР ҒАЛАБАСИ

Нарпай районининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездининг қарорларини амалга ошира бориб, ғалла ўрим-йиғимини муддатидан илгари етти иш кунида тугалладилар. Давлатга 500 тонна дон топширилди, биринчи марта гектар бошига 50 центнердан дон ҳосили олинди. Ҳосил ўрим-йиғими давом этмоқда. Ғаллакорлар ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида давлатга икки йиллик план миқдорида дон сотишга аҳд қилдилар.

* * *

Нарпай районининг боғбонлари давлатга мева топшириш йиллик планини барвақт адо этдилар. 678 тонна ҳўл мева топширилди, шулардан 240 тоннаси Сибирь шаҳарларига жўнатилди. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездининг қарорларини амалга ошириш учун курашаётган район меҳнаткашлари беш йилликнинг биринчи йилида давлатга мева сотиш беш йиллик планини бажаришга қарор бердилар.

(ЎзТАГ).

ПАРТИЯ МАКТАБИНИ ТАМОМЛАДИЛАР

29 июнь куни Тошкент Олий партия мактабини навбатдаги тингловчилар тамомлади. Партия мактабининг раҳбарлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг вакиллари ишлаш учун республиканинг шаҳар ва қишлоқларига жўнаб кетаётган партия ходимларининг янги отрядига оқ йўл тилаб қолдилар. Мактабни битириб чиқувчилар чуқур билим олишга кўмаклашганликлари учун ўқитувчиларга чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор қилдилар, билим ва тажрибамиздан КПСС XXVI съезди ҳамда Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун меҳнаткашларни сафарбар қилиш йўлида фойдаланамиз, деб ваъда бердилар (ЎзТАГ).

СОВЕТ—ЛИВИЯ ПРОТОКОЛИ ИМЗОЛАНДИ

Ливия Социалистик Халқ Араб жамахирияси революцион раҳбарлик органининг аъзоси Абдил Салом Желлуднинг Совет Иттифоқига қилган амалий визити давомида иқтисодий ва техника ҳамкорлигини ривожлантириш масалалари юзасидан Совет—Ливия музакаралари бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов ва Ливия Социалистик Халқ Араб жамахирияси революцион раҳбарлик органининг аъзоси Абдил Салом Желлуд музокараларнинг натижалари юзасидан 29 июнь куни Кремлда протоколни имзоладилар. Поротоколда Ливия Социалистик Халқ Араб жамахириясини индустрлаштиришда, энергетика, қора металлургия, нефть, газ, нефть химияси ва химия саноати каби тармоқларни ривожлантиришда, шунингдек Ливия миллий кадрларини тайёрлаш соҳасида совет ташкилотларининг кенг иштирок этиши кўзда тутилади. Жумладан, Ливияда Мисурат шаҳридаги металлургия заводининг иккинчи навбатини, азотли ўғитлар, магний ва хлор ишлаб чиқарувчи химия комплекслари, нефть хом ашёси негизида протеин ишлаб чиқарувчи корхоналар қурилиши тўғрисида аҳллашувга эришилди.

Мазкур ҳамкорлик томонларнинг ташкилотлари тузадиган узоқ муддатли комплекс программа асосида амалга оширилишини кўзда тутади.

Протоколни имзолаш чоғида ҳар иккала томон икки мамлакат халқларининг манфаатларини, улар ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва дўстликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб СССР билан Ливия Социалистик Халқ Араб жамахирияси ўртасидаги ўзаро манфаатли дўстона ҳамкорликни ривожлантиришга қатъий аҳд қилганлиги яна таъкидланди.

* * *

Шу куни А. С. Желлуд Москвадан Белградга жўнаб кетди.

Аэродромда уни Н. А. Тихонов, И. В. Архипов, СССР министрлари, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Ливия жамахириясининг СССРдаги халқ бюроси халқ комитетининг секретари М. Х. Шабон, ЮСФРнинг СССРдаги элчиси М. Орландич бор эдилар.

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми СССР Нефть маҳсулотлари таъминоти иттифоқ-республика давлат комитетини тузди.

А. А. ГРОМИКОНИНГ ПОЛЬША ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИГА ДОИР

ПБИП Марказий Комитети ва ПХР Министрлар Советининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико шу йил июль ойининг бошларида қисқача дўстлик визити билан Польша Халқ Республикасига боради.

ЗАРБДОР 100 КУНЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

СУВ—ҒЎЗАНИНГ ҚОНИ

Шу кунларда ғўзани суғоришда нималарга эътибор бериш керак?

Июнь ва июль ойларида қондириб суғорилган ғўза тез ўсиб, ривожланади. Шона гулга, гул кўсакка айланади, пахта эртаги бўлади. Шу кунларда ғўзани қандай суғориш керак! Бу саволга Охунбобоев районидаги Киров номли колхоз сувчиси Абдуҳаким Тўрақулов, Ёзёвон районидаги «Правда» совхози сувчиси Ҳомиджон Пўлатов қуйидагича жавоб беришади.

А. ТЎРАҚУЛОВ — Сув — ғўзанинг қони. Энг яхши агротехника муддатларида эгатларга таралган сув ҳосилдорликни кескин кўтаради. Бу йилги шароитда сувнинг аҳамияти айниқса катта. Сабаби, кўп ёғингарчилик бўлиб, тупроқ қатламида аччиқ нам тўпланди, уни йўқотмай туриб, ғўзанинг ривожланишини тезлатиш қийин. Ундан ташқари, ҳаво исиши туфайли ўсимликнинг сувга бўлган талаби ортди.

Шуларни ҳисобга олиб, ғўзани суғоришни кеча-кундуз бир маромда ўтказяпмиз. Аввало сувчилар сони кўпайтирилди, қолаверса, ҳар бир сувчига аввалги бир гектар ўрнига икки гектаргача норма белгиланди. Юсуфжон Йўлдошев, Орифжон Нишонов сингари ўнлаб сувчиларимиз суғоришда сифатга алоҳида эътибор берганлари ҳолда, кунлик графикни тўла бажаришяпти. Суғориш аъло сифат билан ўтказилиши, комплекс парвариш кучайтирилиши туфайли колхозимизнинг 940 гектар майдондаги ғўзаси қийғос шоналаб, гуллаяпти.

Мен узоқ йиллардан буён сувчилик қиламан. Бригадамизда 53 гектар пахта майдони бор, гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилганмиз. Табиат инжиқликлари туфайли кўп қийинчиликларга дуч келдик. Лекин бундан чўчимаймиз. Ғўза парваришини бутун чоралар билан кучайтириб, айниқса, суғоришни агротехника талаблари даражасида ўтказиб, 40 центнерлик ҳосил маррасини эгаллаймиз.

Шу кунларда ғўзани суғоришда нималарга эътибор бериш керак? Барча хўжаликларда сувчилар сонини кўпайтириш, юқорида айтилганидек, суғоришни кеча-кундуз маромида ўтказиш керак. Баъзан кўп таралган сув қисқа вақтда эгатларнинг охирига етиб боради. Бундай қилмаслик керак. Сув қатор ораларида камида 24 соат жилдираб оқиши керак, шунда тупроқнинг қуйи қатламигача сингади, пушта қораяди, ғўза сувдан яхши баҳраманд бўлиб ҳосил нишоналарини кўпайтиради. Илгари суғоришдан олдин эгатлар бошига чим ётқизиларди, қоғоз қўйиларди, қувурчалар кўмиларди. Шунда сув эгатларга бир хил оқиб, тупроқ қатлами яхши намланарди.

Ҳозир сувчиларнинг аксарияти тажрибали пахтакорлар, ўз ишининг усталари. Шунга қарамай, ғўза суғоришда бой тажрибаларимиздан кенг кўламда фойдаланмоғимиз зарур. Сувчилар пайкалларни оралаб, сувнинг эгатларда равон оқишини кузатиб борсинлар. Баъзан сув эгатларга бир хил таралмаганидан норавон оқиб, кўлоблаб кетади, ғўзани эзиб қўяди. Бунга йўл қўймаслигимиз керак. Бугун қатор ораларига таралган сув эртаси куни шу вақтга бориб, пайкал охиридаги ғўзаларни ҳам тўла қондиргандагина ишни сифатли бажарилди, деб ҳисоблаш мумкин.

Афсуски, айрим жойларда сувдан фойдаланишда камчиликларга йўл қўйиляпти. Айрим карталарда ғўза чанқаб ётибди, айрим пайкалларда устма-уст суғориляпти. Мутахассисларнинг ташкилотчилик ролини оширишимиз керак. Чанқатиб қўйилган ғўза камҳосил бўлади, устма-уст суғорилган ғўзанинг ҳам бундан фарқи йўқ. Сувни ўсимликнинг ҳолатига, тупроқнинг унумдорлиги, сизот сувнинг жойлашишига қараб тўғри тақсимлайлик!

Ҳомиджон ПЎЛАТОВ — Совхозимизнинг иккинчи бригадасида сувчилик қиламан. Чўл шароитида гектаридан 35 центнердан пахта хирмони кўтаришга сўз берганмиз. Совхозимиз бўйича эса 6.000 тонна пахта етиштирамиз. Ҳосилга замин шу кунларда яратиляпти, сувчилар бу ишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Шу кунларда асосий эътиборни қуйидаги муҳим вазифаларни бажаришга қаратмоғимиз керак. Биз бегона ўтлардан тозаланган, минерал ва органик ўғитлар қоришмаси билан ўғитланган майдонларгагина сув таряпмиз. Кетидан ер етилиши билан чуқур культивация ўтказиб, намни сақлаб қоляпмиз. Ҳозир иложи борича тупроқ қатламини қиздириш керак. Бунинг учун ҳар суғоришдан кейин икки марта культивация ўтказиш, бир марта кетмон чопиғи қилиш катта фойда беради.

Биз деҳқончилик қилиб, ғўза ўстираётган чўл шароитида ҳаво тез-тез ўзгариб турибди, шамол бўляпти, айни кезда ҳарорат гоҳ кўтарилиб, гоҳ пасаймоқда. Бундай кезда ғўзани иложи борича тезроқ қондириб суғориш, айниқса гўнг, қўй қийи ва бошқа органик ўғитлардан «шарбат» тайёрлаб, қатор ораларига сув билан оқизиш жуда катта фойда беради. Совхозимизнинг барча бригадаларида «шарбат» усулини кенг қўллаяпмиз, бошқа пахтакор-сувчиларга ҳам шундай қилишни маслаҳат берамиз.

Ҳозирги вазият сувчилардан ғоят тадбиркорлик билан иш кўришни талаб қиляпти. Сув сероб жойларда ғўзани эгатма-эгат, камоб жойда эгат оралатиб суғориш керак. Сув, энг аввало, тупроғи унумдор, сизот сув паст жойлашган, ғўза обиҳаётга муҳтож карталарга таралиши керак. Мен ўз тажрибамда оқар сувдан фойдаланишнинг турли усулларини кўп кўрганман. Масалан, сув камчил бўлган йилларда бригадалараро навбатлаб ғўза суғориш усулини қўллаганмиз.

Сув исрофгарчилигининг салбий оқибатлари ҳақида кўп гапириляпти. Лекин таъсирчан чоралар кўрилмаяпти. Ғўза учун зарур бўлган сувнинг бир қисми йўллар, зовурлар, кераксиз жойларга оқиб ётганини қандай баҳолаш керак? Сув етарли бўла туриб, кунлик график айрим ҳолларда бажарилмаяпти. Бунга вақтида эгат олинмаганлиги, бегона ўтлар йўқотилмаганлиги, ўқариқларнинг бош қисми яхши созланмаганлиги сабаб бўляпти. Бу ишларни механизаторлар, чопиқчилар, сувчилар қилмаса, четдан ким келиб қилиб беради? Баъзан сув танқислиги юз берди деган нолишларни эшитамиз. Йўқ, ундай эмас. Сув етарли. Фақат мироблар, айрим сувчиларнинг айби билан бор сувнинг бир қисми беҳуда исроф бўляпти. Совхозларнинг раҳбарлари, халқ назорати органлари ходимлари ҳар қатра сув учун курашни кучайтирмоқлари лозим.

Сувдан оқилона фойдаланиб, пахтадан юқори ҳосил етиштирайлик!

«ЎН БЕШЛАР ТАШАББУСИ»—АМАЛДА

САДОҚАТ

1. Мажбуриятингизни қандай бажаряпсиз?

2. Эришаётган ютуқларингизнинг сири нимада?

3. Корхонангиздаги издошларингиз ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз?

«Совет Ўзбекистони» газетаси саволларига Бухоро тўқимачилик комбинатининг илғор тўқувчиси Валентина Климова жавоб беради

1. Ўн биринчи беш йиллик, шубҳасиз, ўз моҳияти ва аҳамияти билан мамлакатимиз тараққиёти тарихига янги зарварақ бўлиб қўшилади. Ана шу зарварақнинг янада сермазмун бўлиши, зафарлар мадҳияси билан тўлиб-тошиши учун муносиб ҳисса қўшиш ҳар кимга ҳам муяссар бўлавермайди. Мен шу беш йилда ўн йиллик ва ундан ҳам кўпроқ шахсий топшириғимни шараф билан бажариш юзасидан социалистик мажбурият олдим. Йилнинг ўтган даври мобайнида пландаги 37 минг 417 метр ўрнига қарийб 70 минг метр сифатли газлама тўқиб чиқаришга муваффақ бўлдим. Ҳозир сентябрь ойи ҳисобига иш бажармоқдаман.

Илгари 16 ўрнига 28 дастгоҳда ишлар эдим. Эндиликда уларнинг сонини 36 тага етказдим. Натижада меҳнатим унуми бир йўла икки баравар ошди.

2. Эришаётган ютуқларимнинг сири, очиғини айтганда жуда оддий! Дастгоҳларнинг бенуқсон ишлашини таъминлаш, аввало ипнинг узилишига йўл қўймаслик, узилган ипни моҳирона улаш, механизмлар ҳаракатини ҳушёрлик билан кузатиш ва ниҳоят, вақтни тежаш тўқувчи учун муваффақият сирлари десам муболаға бўлмас. Чунки, техникага аниқ, пухта хизмат —зарбдор ишнинг асосини ташкил этади. Станоклар соз бўлмас экан, уларда бир норма ҳам иш бажариб бўлмайди.

3. Комбинатимиз катта. Унинг фабрикалари, цехлари, участкалари кўп. Корхонадаги кунлик янгиликларни, ўзгаришларни ҳар куни эшитиб, илғаб туриш осон эмас. Аммо мен улардан доимо хабардор бўлиб туришга ҳаракат қиламан. Куни кеча кўп тиражли «Бухоро тўқувчиси» газетасида корхонамиздаги «Ўн бешлар ташаббуси» издошлари сони 200 нафарга етганлигини ўқидим. Бу, албатта чегара эмас.

Уларнинг сафи кун сайин ўсиб бормоқда. Надежда Чубаева, Ҳумор Қодирова, Мансура Ниёзова, Александра Попова, Саидқул Наврўзов сингари илғор ҳамкасбларим ташаббус издошлари сафига қўшилганидан ғоят хурсандман.

ЎЗБЕКИСТОН ТАРИХ ВА МАДАНИЯТ ЁДГОРЛИКЛАРИНИ САҚЛАШ ЖАМИЯТИ СЪЕЗДИГА

МЕРОСИМИЗНИ АРДОҚЛАЙЛИК

Тарих ва маданият ёдгорликлари — халқимиз фахридир. Улар оммани ғоявий жиҳатдан тарбиялашда муҳим аҳамиятга эга. Тарих ва маданият ёдгорликларида аждодларимиз ижоди, яратувчилик иши мужассамланган. Ана шу боисдан ҳам совет халқи маданий даражасини янада кўтариш тўғрисида, коммунистик жамият қурувчисини — янги кишини тарбиялаш тўғрисидаги КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларига амал қила бориб партия ва совет ташкилотлари Жамият ишига кундалик ёрдам кўрсатмоқдалар.

Ҳозирги кунда республикамизда 7 мингдан ортиқ архитектура, археология, тарих ва монументал санъат ёдгорликлари ҳисобга олинган. Қадимий ёдгорликларни қидириб топиш ва тиклаш ишлари йилдан йилга авж олмоқда. Бизнинг катта хазинамиз бўлган ёдгорликларни сақлаш, уларни ўрганиш, ҳисобга олиш, қайта тиклаш, ободонлаштириш ва пропаганда қилиш ишлари билан халқ депутатлари Советлари, маданият министрлиги, уларнинг жойлардаги органлари, архитекторлар ва рассомларнинг ижодий союзлари, илмий текшириш институтлари, комсомол ва касаба союз ташкилотлари, халқ маорифи органлари фаол шуғулланмоқдалар.

«Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш ва фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни юклаган маданий меросни пропаганда қилиш вазифаси ёдгорликларни сақлаш жамияти олдидаги асосий вазифалардан биридир.

Жамият пропагандистлик фаолиятида турли форма ва воситалардан фойдаланяпти. Шаҳар ва районларда 2 мингга яқин жамоатчи пропагандистларни ўз сафига бирлаштирган штатсиз лекторлар группаси ишлаб турибди. Йирик корхоналар, колхозлар, совхозларда лекторлар куни ташкил этилмоқда. Радио ва телеэшиттиришларда ёдгорликларни пропаганда қилиш масалалари тематикаси ва тури тобора кенгаймоқда. Жамиятнинг махсус автоклублари республикамизнинг узоқ районлари, колхоз фермалари ва дала шийпонларида, қишлоқ мактабларида, яйловларда ёдгорликлар тўғрисида лекциялар ўқимоқдалар.

Комсомоллар ва мактаб ўқувчиларининг экскурсиялари, саёҳатлари жамият йўли билан халқ маорифи органлари, комсомол комитетлари, касаба союз ташкилотлари, туристик саёҳатлар Советлари билан ҳамкорликда амалга оширилмоқда. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети билан ҳамкорликда ишлаб чиқилган 32 туристик саёҳат маршрути республикамиздаги 200 дан ортиқ энг яхши ёдгорликларни ўз ичига олади. Бу ёдгорликларни кўриш учун жамиятнинг ҳар йили 10 мингдан ортиқ аъзоси қатнашмоқда.

Жамиятнинг адабиётлар чиқариш соҳасидаги ишлари ҳам йилдан йилга жонланмоқда. Ўнинчи беш йиллик мобайнида «Хоразмнинг архитектура ёдгорликлари», «Шоҳизинда ансамбли», «Ўрта Осиё археология ёдгорликлари», «Тошкентнинг архитектура маркази» ва бошқа китоблар нашриёт орқали чиқарилди.

Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш, уларни қайта тиклаш соҳасида катта иш олиб борилмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати кўрсатмасига биноан 1979 йилда маданият министрлигида маданият ёдгорликларини сақлаш бош илмий ишлаб чиқариш бошқармаси ташкил этилди.

Жамият республика ва маҳаллий бюджетдан ёдгорликларни сақлаш ва реставрация қилишга ажратилган маблағлар оширилганлиги туфайли реставрация ишлари кўламини анча кенгайтириш имконига эга бўлди. Ўнинчи беш йиллик мобайнида бу ишлар ҳажми 2,5 марта ошди. Самарқандда Регистон майдони, Бухорода «Лаби-ховуз» ансамблини, Хивада Ичон қалъа тарихий архитектура музейини қайта тиклаш соҳасида катта ишлар олиб борилди. Ёдгорликларни қайта тиклашга машҳур таъмирчи усталар самарқандлик А. Ҳаққулов, ака-ука Асаловлар, Бухородан А. Саломов, А. Бобомуродов, М. Мўминов, Хоразмдан Т. Ёқубов ва И. Ражабов, Қўқондан Ш. Маҳмудов, С. Мўйдинов, Намангандан Т. Фозилов, Андижондан К. Юнусов, Т. Исмоилов ва бошқалар катта ҳисса қўшмоқдалар.

Ёдгорликларни сақлаш ва уларни таъмирлашда қатор ютуқларга эришилган бўлса ҳам бу соҳада айрим камчиликлар ҳам мавжуд. Бу мақсадларга ажратилган маблағлардан тўғри фойдаланишда қатъий назорат ўрнатилмаган. Чунончи, Жамият томонидан ажратилаётган ёдгорликларни қайта тиклаш учун мўлжалланган маблағлар ҳар йили тўла ўзлаштирилмайди. Шунингдек, ёдгорлик бўлмаган объектларда реставрация устахоналари томонидан асоссиз равишда катта ҳажмдаги ишлар бажарилмоқда.

Республикамизда шаҳарларни лойиҳалаш, планлаштириш ва қурилишни архитектура ёдгорликларини сақлаган ҳолда олиб боришга алоҳида эътибор берилмоқда. Лекин шунга қарамасдан шаҳарларни қуриш ва реконструкция қилиш пайтида ёдгорликларни сақлаб қолиш масаласи тўғри ҳал этилмаётир. Шаҳар ва қишлоқларимиз қиёфасида энг яхши миллий архитектура анъаналари акс этиши билан бирга, тарихий ёдгорликларнинг сақлаб қолиниши, улар замонавий шаҳар қурилиши услублари билан уйғунлашиб кетиши лозим.

Республикамизда шонли революцион, жанговар ва меҳнат анъаналаримизни акс эттирувчи монументал санъат ҳам тараққий этмоқда. Бу ишда ҳам жамият актив иштирок қилмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети биноси қаршисида В. И. Ленинга ҳайкал ўрнатилди. Республикамиз пойтахтида Шарқнинг озод аёлига ёдгорлик қуришга тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Фарғонада 94-ўқчи бригада жангчиларига ёдгорлик ўрнатиш ишлари давом эттирилмоқда.

Республикамиздаги кўпгина районларда 20—30-йилларда барпо этилган ҳайкал ёдгорликлар бор. Улар профессионал ҳайкалтарошлар томонидан эмас, узоққа етмайдиган материаллардан ясалган эди. Ҳозирги кунда улар ғоявий-бадиий талабларга жавоб бермайди ва меҳнаткашларни тарбиялаш воситаси ҳам бўлолмайди. Шунинг учун ҳозирги замон монументал санъати даражасидаги ёдгорликлар билан уларни алмаштириш вақти келмадимикан?

Жамиятнинг бутун фаолияти республикамиз аҳолисининг барча қатламларини маданий ёдгорликларни сақлашга жалб этишга қаратилган. Ҳозирги кунда жамиятимиз ўз сафларида 5 миллион 200 минг кишини бирлаштирган йирик оммавий ташкилотга айланди. Бу 1976 йилдагига нисбатан 2 миллион кишига кўпдир. Жамиятнинг коллектив аъзолари—корхоналар, ташкилотлар, колхозлар, совхозлар, ўқув юртлари 6750 га етди.

Шу нарсани таъкидлаш мумкинки, ўнинчи беш йиллик мобайнида жамият маълум ютуқларга эришди, бунда партия ва совет органларининг хизмати катта. Улар ёдгорликларни сақлаш билан боғлиқ бўлган барча ишларда Жамиятга яқиндан ёрдам бердилар. Бундан буён ҳам Жамият аъзолари ёдгорликларни сақлаш ва уларни пропаганда қилишни яхшилашга қаратилган барча ишларда алоҳида жонбозлик кўрсатадилар ва ўтмиш ёдгорликларини сақлашни яхшилаш, улардаги ғояларни халқимиз онгига сингдиришда актив иштирок этадилар.

Ф. НОРХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш республика жамияти правлениеси раисининг биринчи ўринбосари.

СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

ДАВРИМИЗ СОЛНОМАЧИСИ

Яқинда СССР Давлат мукофотига номзодлар рўйхати эълон қилинди. Бу рўйхатда СССР халқ артисти Малик Қаюмов ва шоир Шукрулло номлари келтирилган. Ўзбекистон телевидениесининг кино кўрсатувлари бош редакцияси томонидан тайёрланган кўрсатувда кинорежиссёр Малик Қаюмов ҳақида, унинг кўп қиррали ижоди ва ижтимоий фаолияти ҳақида тўла ҳикоя қилинди. Куни кеча намойиш этилган эшиттиришда мамлакатимизнинг кўпгина етук санъаткорлари, кино санъати усталари қатнашиб, ижодкор маҳорати ҳақида гапирдилар.

СССР халқ артисти, атоқли совет кино ҳужжатчиси Малик Қаюмовнинг номи республикамиздагина эмас, Иттифоқимизда ҳам, ҳатто жаҳон миқёсида, хусусан Шарқ мамлакатларидан Ҳиндистон ва Вьетнамда, Индонезия ва Бирмада, Саудия Арабистони ва Афғонистон Демократик Республикасида маълум ва машҳур. Ўзининг ижодий фаолиятини 1930 йили киноактёр сифатида бошлаган Малик Қаюмов 50 йилдан ошдики, Ўзбекистон кинематографиясини ривожлантиришда катта роль ўйнаб келяпти. У Ўзбекистоннинг кино йилномачиси сифатида кўплаб лентаарни яратди. Унинг айниқса, чуқур публицистик руҳ билан суғорилган ҳужжатли ленталари томошабинни ҳаяжонга солади.

Санъаткор фақатгина Афғонистон мавзуига 40 йилдан бери бир неча бор мурожаат этган. Эндиликда «Чигирткага қарши кураш», «Ҳиндукуш оша йўл», «Ҳирот — Қандаҳор», «Ҳирот йўли», «Жалолобод сув иншооти», «Тоғлар ва афсоналар мамлакати», «Навоий Ҳиротда» каби киноленталар мана шу мамлакатдаги бой ва камбағаллар ўртасидаги зиддиятни, республиканинг янги ҳаёт саҳифаларини жонлантиради.

1978 йил Апрель революциясидан кейин Малик Қаюмов Апрель революцияси тўғрисида лента яратишга киришди. Тинимсиз меҳнат натижасида «Афғонистон. Инқилоб давом этади» деган тўла метражли рангли фильм юзага келди. Афғон кинематографчилари унга ёрдам беришди. Бу фильм ҳақида Малик Қаюмовнинг ўзи бундай дейди: «Биз шунга аминмизки, Апрель революцияси фильмда асосий воқеа бўлади. Унинг моҳияти ва аҳамиятини очиб берган вақтимиздагина ҳозирги Афғонистон проблемаларини, унинг келажакка интилишларини акс эттира оламиз». Бу сўзлар фильмнинг ғоявий йўналишига асос бўлди.

Бу фильм Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари V Тошкент Халқаро кинофестивалининг расмий программасида биринчи бор намойиш қилинганди. Уч қитъа кино публицистлари фильм авторларига таҳсинлар айтдилар.

Кейинги йилларда суратга олинган кинопублицистиканинг ёрқин намуналари ҳисобланган «Афғонистон. Инқилоб давом этади», «Ер ислоҳоти», «Паранжи» фильмлари учун шу фильмларнинг авторлар коллективи билан бирга атоқли санъаткоримиз СССР Давлат мукофоти номзодлигига кўрсатилган. Шуниси диққатга сазоворки, Ўзбекистон телевидениеси тайёрлаган кўрсатувда Малик Қаюмов ижоди ва СССР Давлат мукофотига номзодлиги кўрсатилган асарларнинг яратилиш тарихи, иш жараёни ҳақида чуқур ва атрофлича, таъсирчан ҳикоя қилинади.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

ҲУКУМАТ ТУЗИЛДИ

Италия республикачилар партиясининг сиёсий секретари сенатор Ж. Спадолини Италия Республикасининг иккинчи жаҳон уруши тугагандан кейинги 43-ҳукуматини тузди.

У мамлакатдаги асосий сиёсий партияларнинг раҳбарлари билан ўтказилган кўп кунлик консультациялар натижасида ишлаб чиқилган министрлар рўйхатини Италия президенти А. Пертинига тақдим этди. Янги кабинет коалицион характерда бўлишига қарамай унинг аввалги ҳукуматлардан фарқи шуки, 35 йил мобайнида христиан-демократик партиянинг вакили бўлмаган киши министрлар кенгашининг раиси бўлиб қолди.

ИНДИРА ГАНДИНИНГ ДАЪВАТИ

Бош министр Индира Ганди ҳинд халқини муайян кучларнинг Ҳиндистон миллий бирлигига зарба бериш йўлидаги уринишларга нисбатан сергак бўлиб туришга даъват қилди.

У Уттар-Прадеш штатининг Лакхнау шаҳридаги оммавий митингда сўзга чиқиб, Ҳиндистоннинг душманлари унинг миллий бирлигини қўпоришга, шунингдек қўшилмаслик ҳаракатига нифоқ солишга ва Осиёнинг ривожланаётган давлатлари орасида ихтилоф чиқаришга уринмоқдалар, деб айтди.

ДАВЛАТ ТЎНТАРИШИ БАРБОД БЎЛДИ

Боливияда армиянинг бир гуруҳ олий офицерлари давлат тўнтариши қилишга уриниб кўрдилар, аммо бу уриниш барбод бўлди. Президент саройи ҳузуридаги матбуот ва ахборот бош секретариатининг расмий ахборотида хабар қилинишича, исён бошлиқлари — қуруқликдаги қўшинлар қўмондони, ҳарбий хунта аъзоси генерал Умберто Кайоха ва армия штабининг бошлиғи генерал Лусио Анес қамоққа олинган.

ҚУРОЛ УЧУН САФАРГА ЧИҚДИЛАР

Хитой армияси бош штабининг бошлиғи Ян Дэчжи бошчилигидаги ҳарбий делегация Пекиндан Ғарбий Европанинг бир қанча мамлакатлари бўйлаб сафарга жўнади. ЮПИ агентлигининг хабар қилишича, делегация қурол-яроғ харид қилиш хусусида музокаралар ўтказишни кўзда тутмоқда.

Маълумки, яқинда АҚШ давлат департаменти каби НАТОнинг раҳбар органлари ҳам Хитойга замонавий қурол сотиш йўлига қўйилган чеклашларни бекор қилган эдилар.

(ТАСС, 29 июнь).

СУИҚАСД ҚИЛИНДИ

БАЙРУТ. Ливан парламентининг раиси К. Ал-Асадга суиқасд қилинди. Номаълум кишилар К. Ал-Асад Ливан сиёсий арбоблари билан учрашуви вақтида унга бир неча марта ўқ отдилар. Парламент раиси зарар кўрмади. Унинг ёнида турганлардан икки киши жароҳатланди.

«КОС—КОР»НИНГ ҚИЛМИШЛАРИ ТЎҒРИСИДА «НЕПСАБАДШАГ» ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

БУДАПЕШТ, 29 июнь. (ТАСС). Венгрия Социалистик ишчи партияси марказий органи — «Непсабадшаг» газетаси «КОС-КОР ва стихиялилик» сарлавҳали шарҳида Польшадаги контрреволюцион ташкилотнинг пухта ўйланган ва аниқ мақсадни кўзлайдиган фаолияти тўғрисида ёзади.

«Социализмга қарши чиқаётган кучлар, — дейилади мақолада, — ўзларининг ҳақиқий мақсадларини зўр бериб яшириб, сафсатабозлик билан масъулиятсизларча талаблар қўйиб, Польшадаги социалистик муассасаларнинг нормал фаолиятини издан чиқариш учун бажариб бўлмайдиган тобора янги-янги талабларни илгари суриб, социализмни «тузатувчилар», гуманизм, озодлик, демократия «ҳимоячилари» сифатида майдонга чиқмоқдалар».

ПБИП мамлакатдаги ижтимоий-сиёсий тузумнинг сифат жиҳатидан ўзгартирилишига тўсқинлик қилишга шубҳасиз ҳаракат қилаётганини КОС-КОР программаси эътиборга олади, деб ёзади газета. Шу сабабли биринчи босқичда партияда ва давлатда парокандалик чиқариш энг муҳим вазифа қилиб белгиланган эди. КОС-КОР аъзолари партияга суқилиб кириб олиб, унинг таъсирга мойил аъзоларига тазйиқ ўтказиб, ПБИП сафларини бузиш ва қарорлар қабул қилиш имкониятидан маҳрум этиш учун партиянинг ички фаолиятида қийинчиликлар келтириб чиқаришга интилмоқдалар.

Мана шуларнинг ҳаммаси ҳозирги вақтда Польшада рўй бераётган жараён нечоғли «стихияли» эканлигини равшан кўрсатиб турибди, деб таъкидлайди «Непсабадшаг» газетаси.

ЭРОНДАГИ ВОҚЕАЛАР

ТЕҲРОН, 29 июнь. (ТАСС). Ҳукмрон ислом республикаси партиясининг штаб-квартирасида кеча жуда кучли портлаш юз берди. Шу пайтда бинода партия раҳбарларининг мажлиси давом этаётган эди. Мажлисда бош министр М. А. Ражаи ва унинг кабинети аъзолари, Эрон парламентининг раиси Хошими-Рафсанжани раислигидаги шу парламент депутатлари ва ислом республикаси партиясининг активлари бор эди. Форс агентлигининг маълумотларига кўра, бомба портлаши натижасида 64 киши ҳалок бўлган. Улар орасида олий суд раиси, муваққат президентлик кенгашининг аъзоси ва ислом республикаси партиясининг раҳбари оятилло М. Биҳишти, 4 министр, министрларнинг 6 ўринбосари, парламентнинг 20 депутати бор. Қутқарув ишлари тун бўйи давом этди. Бунинг боиси шуки, бу ерда ҳозир бўлган кишиларнинг кўпини бомба портлаган вақтда бинонинг томи босиб қолган эди.

Бош министр М. А. Ражаи, парламент раиси Хошими-Рафсанжани ва ҳукуматнинг расмий вакили Набави портлашдан бир неча минут олдин штаб-квартирадан чиқиб кетганлиги учун омон қолдилар. Бино ичида оятилло Ҳумайнидан ташқари Эроннинг юқори мартабали ҳамма раҳбарлари бор эди.

Бош министр М. А. Ражаи баёнот берди. У Теҳрон радиоси орқали эшиттирилган баёнотида аҳолини осойишталикни сақлаш ва «шубҳали унсурларнинг фаолияти» тўғрисида прокуратура ва революцион трибуналларни хабардор қилиб туришга чақирди. Бутун мамлакатда етти кунлик мотам эълон қилинди.

Бугун Теҳронда ислом республикаси партиясининг штаб-квартирасидаги портлаш қурбонлари хотирасига бир неча минг киши иштирокида намойиш ўтказилди. Намойишчилар оятилло Ҳумайнининг йўлини қўллаб-қувватлаётганликларини яна изҳор қилдилар.

Парламент раиси Хошими-Рафсанжани радио орқали эшиттирилган ва халққа қаратилган мактубида таъзия билдириб, «Эрон революцияси ғалаба қозонган кундан буён ўтган даврда Қўшма Штатларнинг агентлари энг мудҳиш жиноят қилдилар», деди.

ВАШИНГТОН, 29 июнь. (ТАСС). Си-Би-Эс компаниясининг телевизион эшиттиришлар олиб бораётган диктори Эроннинг ағдариб ташланган президенти Банисадр тарафдорлари ислом республикаси партияси штаб-квартирасининг биносига бомба жойлаштирган, деган фикрни билдирди.

Теҳрон радиоси, деб хабар берди ЮПИ агентлиги, «АҚШ билан алоқадор ёлланган сотқин кишилар» бомба қўйганлигини маълум қилди.

ТЕҲРОН, 29 июнь. (ТАСС). «Кайҳан» газетаси «имомнинг йўлидан борувчи мусулмон студентлари» босиб чиқариш учун тайёрлаган ҳужжатларнинг навбатдаги тўпламидан айрим парчаларни эълон қилди. АҚШ элчихонасида қўлга тушган ҳужжатларга кўра, собиқ президент Банисадр Эрон революциясидан бир ой илгариёқ Америка Марказий разведка бошқармасининг ходими Кассейн-Резерфорд билан алоқа боғлаган. Революциядан кейин бу алоқалар давом эттирилган. Кассейн-Резерфорд ҳокимиятнинг янги республика органлари ва мамлакатнинг иқтисодий аҳволи тўғрисида Банисадрдан маълумот олиб турган. У бўлажак президентни Американинг амалда бўлмаган фирмаси штатига қабул қилган ва унга ойлик маош белгилаган. Кассейн-Резерфорд ўз таассуротларига кўра ва Марказий разведка бошқармасининг Эрондаги агентураси маълумотларига асосан, Банисадрнинг «ижобий ва салбий хусусиятлари» тўғрисида тайёрлаган доклади эътиборни ўзига жалб этади. Марказий разведка бошқармасининг Теҳрондаги резиденти Ахернга юборилган бу докладда «Банисадр Америкага қарши ошкора айтган гапларига қарамай, АҚШ билан ҳамкорлик қилиш учун имконият очиб қўйишга тайёр эканлиги» таъкидлаб ўтилади. Американинг жосуслик маҳкамаси унинг ўтакетган кибр-ҳавосидан ҳам ўз мақсадида фойдаланганлиги уқтирилади.

ҲИНД ДОСТОНИ

Тинчлик, севги ва дўстлик ҳақидаги балет СССР Иттифоқи Большой театри саҳнасида

ХАЛҚ қўшиқлари ва ривоятларида, афсона ва эртакларида ажойиб бир хусусият бор: улар яратилгандан сўнг ҳеч қачон ўлмайди, балки инсон билан бирга қолиб, унинг ҳаётига сингиб кетади, инсон ҳаётининг бир бўлаги бўлиб қолади.

Чорак аср муқаддам Кашмирдаги Жилам дарёси бўйлаб кичик бир кема сузиб борар, тепаликлар ва ўрмонлар оша эса барча мусибатларни енгиб ўтиб, бир-бирларининг васлига етишган ва қалбларида инсониятнинг энг ардоқли эҳсони — севгини сақлаган ошиқ Наргис ва Бамбур қисмати ҳақида нафис ва драматик қўшиқ жаранглади. Бундай қўшиқлар қанчадан-қанча битилган ва барибир Ромео ва Жульетта, Фарҳод ва Ширин, Лайли ва Мажнунлар, барча замонларнинг барча ошиқларини бирлаштирувчи оҳанглар битмас-туганмасдир. Бироқ, ҳинд дарёси оқимида сузган оҳангдан янги жило эшитилди. Яна бир янги қўшиқ дунёга келди, бу сафар у ўзбек тилида жаранглади, аммо унга илҳом ато этган дарёнинг номи сақланиб қолди.

«Кашмир қўшиғи» таниқли совет ёзувчиси Шароф Рашидов қаламига мансуб бўлиб, бу ёзувчи қўшиқни илк бор Жилам тўлқинларида эшитган, сўнгра эса бир неча бор афсоналар ва унинг кўп сонли вариантларига қайта-қайта мурожаат қилган, бу қўшиқ халқ ижодининг ҳамиша одамлар билан бирга қоладиган, фақат чинакам оддийлиги билангина эмас, балки донишмандлиги билан, эзгулик ва адолатнинг нурли натижаси бўлмиш туйғу ва тажриба, қайғу ва умид, ташвиш ва ишончни мужассамлаштирган турига киради.

„КАШМИР қўшиғи» муқаддимасида кўп яшаган, кўпни кўрган устоз шогирдларидан дарёлар қаерда туғилади, халқ донолиги қаердан қувват олади, деб сўрайди. У тубсиз чашмалар, денгиз ва уммонлар, тоғлардан келаётган оқимлар ҳақида мазмунли жавобларни эшитади: у шогирдларидан донолик — бу тажриба ва тафаккурнинг қўшилмасидир, деган жавобни эшитади. Аммо бир ёқлама ўйлаган, мубҳам занжирнинг учи ва охирини топдим, деганларнинг жавоби унга кифоя қилмайди.

Донолик халқ хотирасидан қудрат олади, деб фикрлайди устоз. Хотира — донолигининг изидир, у донолигининг сабаби ҳамдир. Хотиранинг асрлардан-асрларга, ўтмиш даврлардан келажак замонларга ўтиш, бойиб бориш қудрати нима беради? Бу — қоялар расм ва полотнодаги манзарадир. Тош лавҳалардаги сатрлар ва китоблар. Эртак, ривоят ва афсоналар. Қўшиқ ва мусиқа.

«Донни донга ва сатрларга сатрни, мевага мевани ва мусиқага мусиқани, гулни гулга ва қўшиқни қўшиққа қўшгин»

«Кашмир қўшиғи»нинг ўзи ҳам бахтли тақдирга эга.

У қадрдон Жилам қирғоқларидан олисларга баланд парвоз қилди, китобларда чоп этилди, СССР халқларининг кўплаб тилларига ҳамда хорижий тилларга таржима қилинди. Энди яна бир таржима тақдим этилди — бу сафар рақснинг шартли тилига таржима қилинди. Кремлнинг Съездлар саройида Большой театрнинг «Ҳинд достони» янги балети премьераси бўлди, унинг либреттосига Шароф Рашидовнинг асари асос қилиб олинган. Афсонанинг бош персонажларига хос бўлган поэтик тиниқлик ва айни пайтда фалсафий муштараклик балет томошаси табиатига яқин бўлиб чиқди.

Нафис ва нозик Наргис — водийларда ўсадиган гул, аммо бу — тим қора кўзли, ипак сочли ва қирмизи лабли қиз ҳамдир. Бамбур — унинг ошиғи — асаларилар етакчисидир, аммо бу — очиқ назарли ва ботир юракли гўзал йигит ҳамдир. Қуюн, Бўрон, Дўрмон, балетда ёвуз куч ана шундай аталади, аммо бу қасоскор, пасткаш сотқин, кучлиларнинг ортига яширинувчи қўрқоқ ҳамдир. Хоруд — кўзга чалинмайдиган ва тутқич бермайдиган, заҳарли нафас сингари миллионлаб қиёфага эгадир, уларнинг ҳар бири оғули.

Халқ афсоналарида, қаҳрамонлар ҳақидаги томошаларда тез-тез бўлгани каби нарсаларнинг табиати, ҳаётнинг мангу янгиланиб бориши, кўп асрли халқ тажрибасига суянган чуқур фалсафий фикрлар, эзгулик ва ёмонлик кучлари кураши олиб келган содда пантеистик эътиқод ҳам йўғрилиб кетган. Балет спектакли постановкачилари Ю. Скотт ва Ю. Папко Ленин ва СССР Давлат мукофотлари лауреати, Большой театрнинг бош балетмейстери Ю. Григоровичнинг бадиий раҳбарлигида «Кашмир қўшиғи» драматургиясининг бу ўзига хослигини яхши ҳис қиладилар, унга эртакларга хос, халқона оҳангни беришади, ана шундан табиий ва эркин равишда Наргис ва Бамбур севгисининг тарихи бошланади.

Рассом Н. Золотарев ато этган ажойиб ва шукуҳли табиат ичида гўзал гуллар барқ уради, улар орасида энг гўзали — Наргис...

Бу ерда ҳам илк манбадан цитата келтиришни истаймиз, у балетнинг ғоясини ҳам, умуман, сўз шеъриятини рақс шеъриятига таржима этишдек бахтиёр фикрни кенг тушунтириб беради.

«...Наргис рақс тушарди... Наргиснинг ўй-хаёллари оҳангни туғдиради, оҳанг қизлар қўшиғини яратади, қизлар қўшиғи Наргис рақсининг ҳаракатига айланади, Наргис рақси эса ҳайрат ва сеҳрдан вақтни тўхтатиб қўяди...»

Ҳа, чиндан ҳам — бу достон қаҳрамонларининг табиий ҳолати рақсидир. Ёш ўзбек композитори У. Мусаев ёрқин, нафис лирика ва драматик ҳолатларга бой бўлган партитура яратди, унда фақат халқ оҳанг ва тароналаридан фойдаланибгина қолмай, балки халқ чолғу асбобларининг оҳанглари оркестрнинг умумий овозига уйғунлашиб кетди, спектаклни бошлайдиган ва туґаллайдиган Ер Овози қўшиғига қўшилиб кетади. Дирижёр А. Копилов бу музикани ҳис қилади, уни оркестр билан тиниқ ва ихчам ижро этади.

Орзу рақсга айланади. Ёш, аммо таниқли балерина А. Михальченкога унинг янги роли шундай мос келади! У нозик, нафис ҳаракатлари билан саҳнада шодон рақс тушиб, барқ уради, унда ҳинд рақсларидаги элементлар аниқ кўринади, улар бизга ҳайкалтарошлик манзараларидан, эҳромлардан танишдир. Хореография классик асосга қурилган, аммо бу миллий бўёқ очиқдан-очиқ услубийликка ўхшамаган, мазмунли тароналар ҳам, дуэтлар ҳам, умумий группалар ҳам ҳинд рақсларидаги нафис ҳаракатлар, ўзига хос колорит, ўзига хос хушбўйликни эслатади. Ҳинд халқ оғзаки ижоди билан музикали ва хореографик бирлашув қизиқарли, бизга номаълум образларни туғдиради. Бу ерда санъаткорларнинг интуициясигина намоён бўлиб қолмайди. Спектаклнинг постановкачи группаси Ҳиндистонда бўлиш, унинг кўп асрлик маданий ёдгорликларини кўриш, машҳур Рекмини Деви дарс берган миллий рақс мактабига бориш имконига эга бўлди, у Анна Павлованинг ёшлигида кўрган ва ўшандан буён — у ҳозир 86 ёшда — ўз қалбини рақсга бахшида этди. Шундай қилиб, ҳинд ва классик рақси қайтадан юз кўришди, ажойиб самара берди.

Бу спектаклнинг рақслари мураккаб, уни, айниқса, бутун труппанинг маҳоратига тан берган ҳолда яхши тушунасан. «Ҳинд достони» балетида қаҳрамонлар кўп — улардан фақат бештаси бош персонаж. Ана шундан спектакль қизиқарли актёрлик ва хореографик ечимларни кўриш ва баҳолаш имконини беради. Бу ерда тажрибали усталар ҳам банд — улар СССР халқ артисти Н. Тимофеева ва РСФСРда хизмат кўрсатган артист, СССР Давлат мукофоти лауреати Б. Акимов, маҳорат ва профессионализми ўсиб, уни намоён қилган ёшлар ҳам бор — булар юқорида номи тилга олинган А. Михальченко, шунингдек, А. Лазарев ва Н. Дороховалардир. Томошабинлар Т. Бессмертнованинг рақсларини ҳам, Т. Черкасская ва М. Сидороваларнинг мазмунли тароналарини ҳам эслаб қолган бўлсалар керак.

ТЎРТ йил муқаддам мен бу спектаклни А. Навоий номли Ўзбекистон ССР опера ва балет Давлат академик Катта театри саҳнасида туғилганининг, қизиқарли музика ва хореографияни қаршиолган бутун труппа завқ-шавқининг гувоҳи бўлгандим. Энди спектакль томошабин томон янги қадам қўйди, бу даврда, табиийки, бойиб бориб, янги теранлик, драматургия ва балет хореографиясида янги мазмун кашф этди.

Унда маданиятимизнинг кўплаб ажойиб анъаналари — унинг гармоник миллийлиги ва интернационал янгроқлиги, гуманизми ва ҳис қилиш ҳақиқати уйғунлашиб кетди. Дўст ҳинд халқи анъаналари билан ҳамоҳанг туғилган чинакам адабиёт умуминсоний мазмуни бойлигига эга бўлган музикага ўзига хос миллийлик бахш этди. Тошкент ва Москва театрларининг ҳамкорлиги ҳамда ижодий интилиш шунга олиб келдики, балет мамлакатнинг бош музикали саҳнасида рўёбга чиқди.

Инсонийликни барқарор этувчи мулоҳазаларга тўла, ҳаёт мазмуни ҳақида, турмуш ва севги тўғрисида, «табиат қўли билан табиат тилида ёзилган» достоннинг фалсафий мазмунини етказиш осон эмас. Тўғри, хореографик баёнда нимадир йўқолади, рақсда сўзлар бўлмайди. Аммо туйғулар олами — мана унинг ҳақиқий стихияси. Бу туйғулар ҳам ёрқин, истеъдодли ифода этилган, ҳаёт қувончи учун гуллайдиган томошаларни туғдирган гул — Наргис ҳақида, бу гулга гуллаш бахтини берган асалари — Бамбур ҳақида, ошиқларнинг кўнглини забт этган, яхши кучлар даракчиси қуш — Баҳор ҳақида. Халқ ёқтирмайдиган золим ва ситамкор, бутун тирикликни ҳалок қилувчи ёвуз Дўрмон ва Хоруд ҳақида.

Достонда севги жўшқин ҳаёт шарафига қўшиқ куйлайди, эҳтимолким, рамзий Ер Овози ҳам спектаклда бу мавзу ҳаётнинг мангу янгиланиб бориши, нозик, бир-бирларининг қалбларини забт этган, меҳнат ва курашда баҳорий уйғониш намоён бўлган, бол келтириш бахти орқали берилган.

«Улар унсиз суҳбатлашганларида, бирор сўз ҳам демай бир-бирларига ҳамма нарсани айтганларида, ёлвормасдан ҳамиша бирга бўлишга қасамёд қилганларида мовий осмон баҳор қуёши билан ўз ўрнига қайтди, ерни яшиллик қоплади, ариқларда сувлар шарқиради».

«Ҳинд достони» — Большой театрнинг гўзал ва поэтик спектаклидир. Мавсум тугаши арафасида кўрсатилган премьера унинг репертуарини сўзсиз бойитади.

Ал. АВДЕЕНКО.

Суратларда: Наргис — Ленин комсомоли мукофоти лауреати А. Михальченко; спектаклдан бир кўриниш; Баҳор — СССР халқ артисти Н. Тимофеева ва Бамбур — артист А. Лазарев.

А. Стешанов фотоси.

[«Известия» газетасининг 28 июнь сонидан].

ИЛҲОМБАХШ ИЖОДИМИЗ СЕНГА, ПАРТИЯ, ВАТАН!

Бугун Москвада СССР ёзувчиларининг VII съезди очилади

БИР ҚУЧОҚ ҚУЁШ

Сарвар АЗИМОВ,
Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари

Москвада тарих туғилган кун ҳамон кўз ўнгимда. Йигирманчи аср, саксон биринчи йил, 23 февраль тонги отмоқэди: оппоқ, аёзи чарсиллаган, хаёлга толгандай сокин ва тиниқ тонг.

Каплан саҳарга қарамай қаҳрамон пойтахтимиз Қизил майдони тирбанд. КПССнинг XXVI съездига келган беш мингга яқин коммунистлар — ўн етти миллионли партиямиз метин иродасини елкаларида кўтарган делегатлар аксарияти доҳий Владимир Ильич Ленин бошида ҳозир бўлишга шошардилар. Бинобарин, шундай нозик пайтларда, халқ отасини зиёрат қилиш, ақл кўзи ва истиқбол юзини унинг чақмоқ зеҳнидан ўтказиб олиш, хуллас, ҳамиша барҳаёт бу даҳодан бемаслаҳат биронта қутлуғ ишга қўл урмаслик аллақачонлар совет кишилари учун бир одат бўлиб қолган.

Юздан ортиқ миллат ва элатни бир онаизордан дунёга келган оила каби, айтишга осон, қондош-жондошлар садоқатига ўраган бепоён Ватанимизнинг афсонавий майдонида кимларгина йўқ, дейсиз. Москва билан Ленинград ишчилари, Сибирь нефтчилари, Ўзбекистон заршунослари, жаҳон кезган дипломатлар, Украина ғаллакорлари, Қозоғистон чорвадорлари, олимлар, ёзувчилар, ёшу кексалар, эркагу аёллар, замондошу маслакдошлар, қуролдошу космонавтлар — партиямиз ички ва ташқи сиёсатини ҳақиқат қилиш, амалга ошириш йўлида, борингки, ўтда ёнмас, сувда ботмас, фазода қотмас фидокорлар, ақли билан имони бутун коммунистлар шу ерда: Ильичлари билан, номусу орлари билан кенгашмоқдалар.

Бундай тансиқ кайфиятга шерик бўлишнинг ўзи, анвойи чечаклардан терилган гулчамбарлар-ла битта муқаддас мақбара остонасида таъзимга эгилишган съезд делегатлари ҳолати ва хаёлати билан ялакат бўлишнинг ўзи ҳар бир одам боласи учун осмондай бахт — бир қучоқ қуёшдир.

Мен бу башоратни ҳамма нарсада кўрдим: XXVI съездимизнинг очилиш тантанаси ҳам, партиямиз Бош секретари, умри азиз Леонид Ильич Брежневнинг бир олам докладида ҳам, ватандошларимизнинг музокаралари ва хорижий дўстларимизнинг нутқларида ҳам. Ленин партиясининг коммунистик жамият яратиш ҳақидаги, жаҳонаро тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги жасоратига, камолотига ишонч бениҳоя. Саккиз кун давом этган съездимизнинг ҳар дақиқаси, ҳар саҳари ва оқшоми бу тарихий ҳақиқатнинг тимсолидир.

Маълумки, шу ойнинг ўттизинчи куни Москвамизда совет ёзувчиларининг VII съезди очилади. Яхши ишнинг шарофати деб шуни айтсалар керак. Партиямиз XXVI съезди ҳужжатлари ва материаллари ҳароратини кўнгилга жойлаб, катта анжуманга йиғилиш совет ёзувчилари учун, ҳамма қатори ўзбек ёзувчилари учун ҳам зўр масъулият ва теран бахтдир, албатта.

Совет Иттифоқи ёзувчилари VII съездида партиямиз бадиий адабиёт ва санъат зиммасига юклаган вазифаларни амалга ошириш йўллари, замонамиз қаҳрамони образини яратиш масалалари, совет кишиси характерини тобига етказиш усуллари асосий мақсад даражасига кўтарилиши лозим.

Ўзбекистон ёзувчилари катта умид, яхши ният ва вазмин режалар билан Москва сари йўл олмоқдалар. Ғайратларига — барака!

Суратда: таниқли адибларимиз Назир Сафаров, Асқад Мухтор, Ҳамид Ғулом ва Раҳмат Файзийлар адабиётимиз ютуқлари ҳақида суҳбатлашмоқдалар.

МИРМУҲСИН,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

АГАР МЕНДАН СЎРАСАЛАР...

Агар мендан сўрасалар: — Ким сенинг яқин дўстинг!
Кимга сен ишонасан тақдиру ҳаётингни!
Ижодингда ким билан маслакдошу йўл босдинг!
Ким сенинг зарҳал билан ёзди камтар отингни!

Оғир кунлар келганда кимлар сенга ёр бўлди!
Шодликда кимни эслаб фахр этдинг номи билан!
Ким сабаб, чекка ўлканг тенг, озод диёр бўлди!
Даланг яшнаб барқ урди кимнинг инъоми билан!

Ўзга олис элларда сайёҳ бўлиб кезганда,
Ким сенга мадор берди, чарчамай йўллар ўтдинг!
Шу ёшга кириб қанча одамлар кўрганингда,
Кимларни ёдда сақлаб, кимларнидир унутдинг!

Шоир ёлғон сўз демас, ёлғон деса шоирмас,
Халқ энг яхши фарзандларин қандай ном билан атар!
Ким меҳнатда доим ғолиб, тарафкаш, номард эмас,
Ким жангларда қурбон бўлган, элга тушганда хатар!

Коммунистлар, деб айтаман, фахр этаман жаҳонда,
Коммунистлар, деб айтаман, бу ном яшайди жонда!

ЗАРРА ҲАҚИДА

Мен бир кичик зарраман, лекин ҳеч йўқолмайман,
Баъзан учиб, ёғаман булутлар қатрасида...
Баъзан шамол— чопаман, елиб асло толмайман,
Баъзан борман боғдаги гулларнинг атр исида.

Баъзан илдизлардаман, энг нозик томирлардан
Япроқларга чиқаман — юзимга тушар офтоб.
Шоналарга куч бериб, ўтаман она ердан,
Мавжларга, тўлқинларга бераман тенгсиз шитоб.

Мен бир кичик зарраман — оламдан йўқолмайман,
Ҳеч зарра йўқ оламдан ўчиб кетгувчи беиз...
Минг йиллар ўтар мен — авлод кўзларида ёнаман,
Ватанимни мен қайтадан кўраман ҳеч шубҳасиз!

Мен — зарра, йўқолмайман, томирларда чопгайман,
Мисраларим — қон томир юртимнинг боғларида.
Бу томирлар узилмас — бири-бирига пайванд,
У доим тирик турар элим қучоғларида.

АДАБИЁТИМИЗ ЯНГИ БОСҚИЧДА

Коммунистик жамият қуриш ва яшаши лозим бўлган янги типдаги инсонларни тарбиялаб етиштиришдек муқаддас, шарафли вазифани бажаришда адабиётнинг роли ғоят буюкдир. Шу сабабли партия адабиёт ва санъат масалаларига алоҳида эътибор беради ва уни ҳар жиҳатдан ривожлантиришга катта ғамхўрлик қилади.

КПСС XXVI съезди бошқа масалалар билан бир қаторда бадиий ижодга тааллуқли бўлган қатор масалаларни ҳам батафсил ёритиб, ёрқин истиқбол режаларини аниқ қилиб чизиб берди. Жумладан, адабиётнинг партиявийлиги ва халқчиллиги ҳақидаги ленинча таълимотни назарий жиҳатдан бойитиб, социалистик реализм адабиётининг тараққиёти учун янада кенг ва мусаффо уфқлар очди.

КПСС XXVI съездида ўртоқ Л. И. Брежнев адабиёт ва санъат арбоблари бажараётган ишларга юксак баҳо берди. Бу юксак баҳо ўзбек совет адабиётига ҳам бевосита тааллуқлидир. Чунки сўнгги даврларда адабиётимизнинг барча жанрларида катта ўсиш-ўзгариш содир бўлди.

Хусусан, ўзбек совет прозаси тез суръат билан ривожланди, унинг тематик доираси кенгайди, ғоявий-бадиий томондан янада мукаммаллашди. Натижада у чиндан ҳам ўзбек совет адабиётининг илғор ва етакчи жанрига айланди. Атоқли адибимиз Шароф Рашидовнинг беш томлик асарларининг Москвада чоп этилиши маданий ҳаётимизда зўр воқеа бўлди. К. Яшиннинг «Ҳамза», Ҳ. Ғуломнинг «Мангулик», О. Ёқубовнинг «Диёнат», А. Мухторнинг «Бўронларда бордек ҳаловат», Мирмуҳсиннинг «Илдизлар ва япроқлар», П. Қодировнинг «Юлдузли тунлар», Р. Файзийнинг «Ҳазрати инсон» каби прозаик асарлари ўқувчилар томонидан қизғин кутиб олинди. Бу роман ва повестлар аввало чуқур реализм ва кўпчиликни тўлқинлантирадиган мавзуларни қизиқарли равишда акс эттиришлари билан ажралиб туради. Бу асарлардаги хилма-хил характерлар воситасида адибларимиз халқнинг буюк тарихий ролини ҳаққоний кўрсатиб бермоқдалар. Шу билан бирга улар машҳур тарихий шахслар образини яратишда ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Бу фикрни ўтмиш ҳақидаги асарлар ҳам, замонавий мавзудаги роман ва повестлар ҳам тўлиқ тасдиқлайди.

Умуман олганда, сўнгги вақтларда прозада замонавий тематика билан бир қаторда ўтмиш воқелигини акс эттириш ҳам анча ривожланди. Натижада прозамиз «Улуғбек хазинаси» (О. Ёқубов), «Юлдузли тунлар» (П. Қодиров), «Меъмор» (Мирмуҳсин), «Момақалдироқ» (Н. Сафаров), «Қасоскорнинг олтин боши» (Х. Тўхтабоев) «Машраб» (Ҳ. Ғулом), «Бухоронинг жин кўчалари» (А. Мухтор) сингари салмоқли роман ва повестлар билан бойиди. Бу яхши, албатта. Бироқ, ўтмиш мавзусини акс эттиришнинг аҳамиятини ва бу соҳадаги ютуқларнинг қимматини тан олган ҳолда ёзувчининг асосий эътибори кўпроқ замонавий темаларни тасвирлашга қаратилишини истар эдик. Чунки, совет адабиётининг асосий тасвир объекти совет воқелигидир, ҳозирги кунги мазмундор ҳаётдир.

Сўнгги йилларда ўзбек поэзияси ҳам (ўзбек прозаси сингари) социалистик реализм позициясида маҳкам турган ҳолда ҳаётни тобора чуқурроқ ва ёрқинроқ акс эттирди, бадиий маҳорат жиҳатидан янги поғонага кўтарила борди. Уйғун, Зулфия, А. Мухтор, Ҳ. Ғулом, Мирмуҳсин, Р. Бобожон, Т. Тўла, А. Орипов, Э. Воҳидов, Шукрулло, Б. Бойқобилов, Н. Нарзуллаев, О. Ҳожиева, Ж. Камол, М. Али, О. Матжон сингари шоирларнинг бу даврда ёзилган кўп шеърларида улуғ Ленин ва Коммунистик партия, тинч ҳаёт нашидаси, совет кишиларининг ажойиб фазилатлари юракдан куйланди.

Сўнгги даврларда поэзия ва прозада бўлгани сингари драматургияда ҳам олға томон катта қадамлар ташланди. Ҳам ўтмиш воқелиги, ҳам совет воқелиги ҳақида турли жанрларда қатор реалистик пьесалар яратилди. «Абу Али ибн Сино» (Уйғун), «Истеҳком» (И. Султон), «Нодирабегим» (Т. Тўла), «Қиёмат қарз», «Шошма, қуёш» (Ў. Умарбеков), «Самандар» (А. Мухтор) каби асарлар шулар жумласидан бўлиб, уларнинг айримларида халқимизнинг ўтмиши, кўпларида эса кишиларимизнинг совет давридаги ҳаёти, меҳнати образли тарзда кўрсатилган.

Драматургларимиз бу даврда эришган ютуқлар қанчалик катта бўлмасин, барибир драматургия ҳозирги кун талабларини тўла қондирмоқда, деб айта олмаймиз. Хусусан замонавий мавзуларда ёзилган ғоявий-бадиий етук пьесаларнинг етишмаслиги театр санъатимиз ривожига анчагина халақит бермоқда. Демак, драматургияни ўстиришга, замонавий мавзуларда ранг-баранг етук пьесалар яратишга алоҳида эътибор бериш ҳозирги куннинг муҳим вазифаларидан ҳисобланади.

Бу даврда бадиий адабиёт сингари адабиётшунослик ва адабий танқидчилик ҳам ҳар томонлама ўсди. Натижада бу даврга келиб адабиётимиз тарихининг муайян даврларини ҳамда партиявийлик ва халқчиллик, традиция ва новаторлик, ғоявийлик ва замонавийлик, услуб ва метод, характер ва маҳорат сингари назарий-проблематик масалаларни чуқур ва объектив тадқиқот асосида кенг планда ёритувчи қатор салмоқли асарларга эга бўлдик.

Ўзбек совет адабиётининг сўнгги даврларда эришган катта ютуқларидан яна бири шундаки, бу даврда ўзбек совет ёзувчиларининг сафи талантли ёшлар ҳисобига тобора кенгайиб борди. Улар ҳаёт ҳақиқатини, устозлар маҳоратини ва социалистик реализм принципларини қунт билан ўрганиш орқали ижодий камолотга етдилар. Замонавий мавзуларда ранг-баранг етук асарлар ёзиб, поэзия мухлисларининг муҳаббатини қозондилар; шеърият майдонидан мустаҳкам ўрин эгалладилар. Бундай ўсиш-ўзгариш ўз-ўзидан ва осонликча бўлган эмас, албатта. Бунда Коммунистик партиянинг ёш ижодкорларга кўрсатаётган ғамхўрлиги алоҳида аҳамият касб этди. Дарҳақиқат, ёш ёзувчиларни тарбиялаб вояга етказиш Коммунистик партиянинг доимо диққат марказида турибди. Партия бу соҳада янги-янги тадбирларни амалга оширмоқда. КПСС Марказий Комитетининг «Ижодкор ёшлар билан ишлаш тўғрисида» (1976) махсус қарор чиқариши ҳам ана шу ғамхўрликнинг бир кўринишидир, албатта.

Умуман олганда, ёш ёзувчиларни тарбиялаб ўстиришга кўп эътибор берилмоқда. Бу жуда яхши. Чунки ёш ижодкорларни тарбиялаш давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим ишдир.

Фактлар шундан далолат берадики, воқеликни тасвирлашда баъзан айрим ёш ёзувчиларимизда маҳорат ва сиёсий етуклик етишмай қолаётир. Муҳаммад Солиҳнинг «Қудуқдаги ой», Муҳиддин Жабборнинг «Муҳаббат табассуми», Дадахон Ҳасаннинг «Шоҳимардон сойлари» каби тўпламларида бу нарса очиқ кўринади. Бундай ҳолларда ёш ёзувчи ижодига бефарқ қарамаслик, унинг асарларидаги нуқсонларни рўй-рост кўрсатиб, талантларини тўғри йўлга бошлаш, шу тариқа уларнинг ўсишига ёрдамлашиш лозим. Ёш ижодкорларни тарбиялашда талабчанликни бўшаштирмаслик, меҳрибонлик билан талабчанликни ҳамоҳанг бирликда қўшиб олиб бориш керак. Ҳолбуки, баъзи пайтларда ана шу талабчанлик етишмай қолаётир, баъзи ижодкор ёшлар ўринсиз ҳолда ошириб мақталаётир.

Сўнгги йилларда таржима соҳасида ҳам сезиларли ишлар қилинди. Ўзбек адабиётининг яхши намуналари рус тилига, қардош халқлар адабиётларининг, айниқса рус адабиёти таниқли вакилларининг сара асарлари ўзбек тилига таржима қилинди. Аммо, бу масала ҳозирги умумсовет адабиётининг, шунингдек ўзбек совет адабиёти ривожи жараёнининг эҳтиёжини тўла қондирадиган зайлда ҳал қилинган, деб айта оламизми? Шубҳасиз, йўқ!

Шуни алоҳида қайд этиш кераки, КПСС XXVI съездида совет адабиётининг ютуқлари умумлаштириб берилганидек, унинг келгуси вазифалари, бадиий ижодчиликни янада ривожлантириш йўллари ҳам партиявийлик принциплари асосида аниқ қилиб белгилаб берилди. Партия анжуманида адабиётнинг ғоявийлиги ва бадиий юксаклиги учун кураш байроғи янада баланд кўтарилди. Съездда совет адабиётининг замонавийлиги ва замондошларимиз образини яратиш ҳақида ҳам қимматли фикрлар олға сурилди, ёзувчилар замондошларимизнинг ёрқин образларини кўплаб яратишга даъват этилди. Ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, «Асар қаҳрамонлари майда-чуйда ишлар атрофида ўралашиб қолмасдан, ўз мамлакатининг ташвиши билан яшамоғи — шижоатли меҳнат билан, адолат ва яхшилик тантанаси учун астойдил курашиш руҳи билан йўғрилган ҳаёт кечирмоқлари лозим». Бу пурҳикмат, доно сўзлардан ёзувчиларимиз тегишли хулосалар чиқариб олмоқлари, замондошларимизнинг кўплаб ёрқин образларини яратиб беришлари лозим.

С. ШЕРМУҲАМЕДОВ,
С. МИРЗАЕВ.

ҲАЁТИМИЗ КЎЗГУСИ

ДЕЛЕГАТЛАР БИЛАН СУҲБАТ

Бу йил кўп миллатли совет халқлари ҳаётида алоҳида ўрин тутади. Яқиндагина бўлиб ўтган КПССнинг XXVI съезди тарихий қарорлари кишиларимизни янгидан-янги меҳнат зафарлари сари илҳомлантирди. Совет адиблари ҳам кўп миллатли адабиётимиз хазинасини янгидан-янги дурдоналар билан бойитиш йўлида бетиним меҳнат қилмоқдалар.

Иттифоқ ёзувчиларининг VII съезди арафасида мухбиримиз Ғ. Ҳотамов таниқли адиб ва шоирларимиз билан учрашиб, уларга қуйидаги саволлар билан мурожаат қилди:

1. Сизнингча, икки съезд оралиғида яратилган қайси асарлар совет адабиётининг кейинги йиллардаги муваффақиятига ҳисса бўлиб қўшилди!

2. Ўзбек совет адабиёти ҳам бу давр ичида катта тараққиётга эришди. Адабиётимизда воқеа бўлган асарларда қандай ижодий изланишлар самарасини кўрасиз!

3. Иттифоқ адиблари анжуманига Сиз қандай янги асар билан келдингиз!

ЭНГ ХАЛҚЧИЛ АДАБИЁТ

Матёқуб ҚЎШЖОНОВ,
Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати

1. Икки съезд оралиғида совет адабиёти катта тараққиётга эришди. Л. И. Брежнев сўзлари билан айтганда кўп миллатли совет адабиёти «янгича тошқин тўлқин»дек жўш урмоқда. Совет адабиётининг пешқадам намояндалари яратаётган асарлар бугунги кунда жаҳон адабиёти дурдоналари қаторидан ўрин олмоқда. Албатта биз улкан адабиётимизнинг бир неча йиллик намуналарини санаб чиқолмаймиз. Лекин шуниси аниқки, халқларимиз ҳаёти чуқур ва атрофлича таҳлил қилинган, ҳаётнинг ички тўлқинлари теран ифодасини топган бетакрор, салмоқли асарлар кўп.

Мен адабиётимизнинг камолоти ва унда кўзга ташланаётган услубий изланишлар ва янгича йўналишлар адабий танқидчиларнинг масъулиятини тағинам ошираётганлигини айтиб ўтишни истардим. Кейинги йилларда адабий танқидчилигимизда ижобий силжиш билан бирга ўринсиз мақтовлар, мурососозлик сингари қусурлар ҳам кўзга ташланмоқда. Биз — мунаққидлар бундай қусурларга чек қўймоғимиз, ҳамиша ҳалол ва принципиал бўлмоғимиз керак.

2. Ўтган давр ичида ўзбек совет адабиётида ҳам қувончли ютуқлар қўлга киритилди. Бу айниқса, роман жанрида яққол кўзга ташланди. Мен Одил Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси», «Диёнат», Пиримқул Қодировнинг «Юлдузли тунлар», Ўткир Ҳошимовнинг «Нур борки, соя бор», Ўктам Усмоновнинг «Гирдоб», Худойберди Тўхтабоевнинг «Қасоскорнинг олтин боши» романларини шу давр романчилиги эришган ютуқлар сифатида қайд этиб ўтишни хоҳлайман.

3. Марказий нашриётда чоп этилган «Щедрост таланта» китобимнинг чиқиши мен учун қувончли бўлди. Чунки бу тўпламда ўнлаб истеъдодли адибларимизнинг ижодий портретларини чизишга интилган эдим.

Москвадаги «Наука» нашриёти ўзбек романларида тарихийлик масаласи ҳақидаги янги китобимни нашрга тайёрламоқда. Яна бир ишим — «Ўзбек романларининг уфқлари» деб номланган. У ҳам марказий нашриётларимизнинг бирида чоп этилади.

ЗАМОНАМИЗНИНГ ДАРДУ ҚУВОНЧИ

Асқад МУХТОР,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати

1. Буюк санъат бизга ўй ато этади. Насиҳат эса — бунга ожиз. Буюк санъат оғир меҳнат билан юзага келади, уни идрок этиш ҳам осон эмас.

Юрий Бондарев: «Соҳил». Чингиз Айтматов: «Асрларга татигулик кун». Мана шу икки роман шундай меҳнат билан яратилган ва совет адабиёти икки съезд орасида кўтарган янги, юксак босқичга хос асарлар деб биламан. Негаки бу асарларда замонамизнинг бутун дарду қувончлари бор бўйи билан қалқиб, кўриниб турибди.

2. Ўзбек адабиётига ҳам мана шу катта адабиёт нуқтаи назаридан қараш лозим. Биз республикамиз адабиётига юксак талаб билан қараган тақдиримизда ҳам бир қатор асарларни қувонч билан тилга олишимиз мумкин. Ижтимоий ҳамда маънавий ғаъсир кучи жиҳатидан «Ғолиблар», «Диёнат», «Мангулик» романлари ана шундай асарлар сирасига киради. Бундай асарлар адабиётимизда хийла кўп бўлганлиги учун ҳам мен уларни характерлаш ниятида учтўртта романимизни тилга олиб ўтдим. Ҳам ижтимоийлик, ҳам инсон қалбини, камолотини, орзу-ўйларини, дарду дунёсини таҳлил қилиш, шу билан бирга бадиий сўзнинг таъсир кучини, адабиётнинг қудратини намоён этиш бу асарларимизга хосдир.

Мен Иттифоқ адибларининг бир неча съездида иштирок этдим. Ҳар бир съездимиз КПСС Марказий Комитетининг табрик сўзи билан очилади. Партия ва ҳукуматимизнинг адабиёт аҳлига кўрсатаётган бу юксак эътибори биз—ижодкорларга қанот бўлмоқда, кўп миллатли адабиётимизнинг катта йўлдан боришига омил бўлмоқда.

3. Замондошларимизнинг кенгайиб бораётган ҳаёт миқёсларини ифода этиш мақсадида бир неча повесть, ҳикоя ва шеърлар ёздим. Барча ҳамкасбларим қатори съезддан кўп нарса кутаман. Бу улкан ижодий гурунг ҳамма вақт бизнинг бадиий тафаккуримизни фаоллаштириб, катта ишларга рағбатлантириб келган. Бу гал ҳам шундай бўлиши шубҳасиз.

ЁШЛАР—ҚАНОТИМИЗ

Одил ЁҚУБОВ,
Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати

1. Икки съезд оралиғида кўп миллатли совет адабиётида, шу жумладан ўзбек адабиётида ҳам бир қанча жиддий асарлар яратилди. Буларнинг барчасини бирма-бир санаб ўтиш қийин. Лекин уларнинг муваффақиятини таъминловчи омил ҳақида гапириш мумкин. (Бу— ҳаёт ҳақиқатига яқинлик, халқнинг дилида ва тилида юрган гапларни дадил айтиш, самимият ва курашчанлик сингари хусусиятлардир.)

2. Икки съезд оралиғида адабиётимиз оқсоқоллари, айниқса, яхши хизмат қилишди. Бир насрнавист сифатида бу ўринда мен Комил Яшин билан Назир Сафаровнинг янги романларини айтиб ўтишни истар эдим.

Ўзбек адабиётининг кейинги камолоти ҳақида гапирар эканман, кўпроқ ёш ижодкорларимизнинг ижоди, ғайрати хаёлимни банд этади. Ўрта авлодга мансуб ёзувчилар ва ёшлар ҳақида ўйлаганимда, биринчи навбатда Ўткир Ҳошимов, Шукур Холмирзаев, Худойберди Тўхтабоев, Ўктам Усмонов, Нурали Қобул сингари истеъдодли адибларимизнинг номи, уларнинг қаламига мансуб асарлар ёдимга тушади. Албатта, бу ёзувчиларимиз рўйхатига тағин қўшиладиган истеъдодли ёшлар анчагина.

Ёш адибларимизнинг ҳаммаси ҳаёт ҳақиқати тўғрисида бор овоз билан гапириш, яхшиликни баралла тараннум этиш, ёвузликка эса тамомила мурососиз бўлиш истаги билан ёнади. Шу хусусият уларнинг барчасига хос, ёзувчи учун эса бу жуда катта аҳамиятга эга.

Чунки адабиётнинг бош вазифаси ҳам эзгулик билан ёвузлик ўртасидаги азалий курашни ҳаққоний кўрсатиш, эзгуликни қўллаб-қувватлаш, ёвузликка эса китобхон қалбида сўнмас нафрат, кураш туйғуси уйғотишдан иборат.

3. Одатда янги асар ҳақида унга сўнгги нуқта қўйилмасдан гапириш анча хатарли.

Мана, бир неча йилдирки, янги асар устида ишламоқдаман. Ҳар бир ижодкор каби мен ҳам бу асаримнинг муваффақиятли чиқишига умидворман. Лекин ҳалиҳозирча асарга сўнгги нуқта қўйилмаган экан, у ҳақда бир нарса дейолмайман.

ҲАЁТ ҚАТЛАМЛАРИГА ЧУҚУР КИРИБ

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати

1. Мен юқоридаги саволга атрофлича жавоб бериш имконига эга эмасман. Негаки, адабиётимизнинг кўлами ниҳоятда кенг, икки съезд оралиғида яратилган барча сара асарларни санаб ўтиш ҳам қийин, албатта. Биргина прозамизнинг ўзида тилга олингулик ажойиб асарлар пайдо бўлди. Нодар Думбадзенинг «Абадият қонуни», Чингиз Айтматовнинг «Асрларга татигулик кун» сингари романлари ана шундай асарларнинг ёрқин намунасидир.

Шоирларимиз ижодига келсак, шеърият барчанинг кўз ўнгида ўз фазлу камолоти ва камчиликларини очиқ-ошкора намойиш қиладиган кенг майдондир. Бу жабҳада нимаики яратилган бўлса, шеърхонлар барчасини яхши биладилар.

2. Адабиётимизнинг муваффақиятлари ҳақида адиблар, танқидчилар ва шоирлар — барчамиз яқинда бўлиб ўтган республика ёзувчилари съездида батафсил сўзлашиб олдик. Мен қуйида ўзбек совет адабиётининг парвози нечоғли юксак даража касб этганини биргина мисол билан изоҳлаб ўтмоқчиман. Машҳур адибимиз Шароф Рашидовнинг беш томлик сайланма асарлари Москвада, марказий нашриётимизда чоп этилиши адабий ҳаётимизнинг равнақини яққол кўрсатиши мумкин.

Ижодий изланишларга келсак, мен ўзим кузатган бир ҳодисани мароқ билан қайд этмоқчиман. Шу ҳол диққатга сазоворки, бугунги кунга келиб, бир қолипга тушгувчи анчайин, схематик асарлар яратаётган адибларимиз ҳам ўзлари чиндан шаблон асарлар яратаётганликларини пайқаб қолмоқдалар. Шубҳасиз, бу адабиётнинг жуда катта силжишидан далолат беради. Модомики, ҳатто анчайин асар ёзаётган ёзувчи ўзидаги камчиликни сезяптими, бу унинг ҳам ўсаётганлигидан бир нишонадир.

Ёш ижодкорлар ҳақида мен ҳамиша қувонч билан гапирганман, уларнинг изланишлари, интилишлари олқишга лойиқ. Энг муҳими, ёшларимиз ижодда сифатни унутишмаса бўлгани!

3. Янги шеърлар, достонлар ва таржималарни шеърхонларга тақдим этдим. Қолганларига қарздорман.

БУГУН ТОШКЕНТДА «МАЪНАВИЙ ҲАЁТНИНГ ИНТЕРНАЦИОНАЛЛАШУВИ — РИВОЖЛАНГАН СОЦИАЛИЗМ ДАВРИДА СОЦИАЛИСТИК МИЛЛАТЛАР ВА ЭЛАТЛАР ТАРАҚҚИЁТИНИНГ ҚОНУНИЙЛИГИ» МАВЗУИДА РЕСПУБЛИКА ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ БЎЛАДИ.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ — БАЙРОҒИМИЗ

БИЗНИНГ СУҲБАТ

МУШТАРАК МАҚСАДЛАР

Бугун Тошкентда республика Маориф министрлиги ҳамда Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти ташаббуси билан «Маънавий ҳаётнинг интернационаллашуви — ривожланган социализм даврида социалистик миллат ва элатлар тараққиётининг қонунийлиги» мавзуида республика илмий-назарий конференцияси ўтказилади. Шу муносабат билан «Совет Ўзбекистони» мухбири Р. Қосимов конференция ташкилот комитети аъзоси, Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти проректори, фалсафа фанлари доктори профессор Ж. ТУЛЕНОВ билан суҳбатлашди.

— Маълумки, маънавий маданиятнинг интернационаллашуви социализм туфайли эришилган жуда муҳим зафарлардан биридир. Жандар Туленович, ана шу ҳақда муфассалроқ сўзлаб берсангиз.

— Дарҳақиқат, бу социалистик жамиятнинг беқиёс улкан зафари бўлиб, унга халқимиз ленинча миллий сиёсатни муваффақиятли равишда амалга ошираётган КПСС раҳбарлиги остида эришди. КПСС XXVI съездида ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, «ягона совет оиласига бирлашган ҳар бир иттифоқдош республиканинг жадал иқтисодий ва социал тараққиёти туфайли «миллий маданиятлар равнақ топиб ва бир-бирини бойитиб бормоқда. Янги социал ва интернационал бирлик — ягона совет халқининг маданияти шакллана бормоқда».

Совет халқининг ягона маданиятини шакллантириш мамлакатимизда моддий ва маънавий жиҳатдан рўй бераётган объектив ўзгаришларга асосланган қонуний жараёндир. Социалистик миллат ва элатлар маънавий ҳаёти интернационаллашувининг иқтисодий асоси социалистик ишлаб чиқариш усули бўлиб, бу усул ягона халқ хўжалиги комплекси сифатида планли равишда ривожланиб бормоқда. Совет Иттифоқи экономикаси барча миллат ва элатларнинг муштарак иқтисодий мақсад ва манфаатлари асосида таркиб топган ягона хўжалик организми ҳисобланади.

Жонажон партиямиз XXVI съездида халқ хўжалигининг барча тармоғини тараққиётнинг интенсив йўлига кўчириш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш, халқ хўжалиги структурасини такомиллаштириш ва бошқа тадбирлар белгиланди. Буларнинг ҳаммаси совет халқи маънавий маданиятининг моддий асосини янада мустаҳкамлайди, социалистик маданиятларнинг тобора яқинлашиб бориши учун қулай шарт-шароитлар яратади.

— Маънавий маданиятлар интернационаллашуви жараёни, ҳеч шубҳасиз, илмий жиҳатдан чуқур ва ҳар тарафлама ўрганишни тақозо этади. Бу борада Ўзбекистон олимлари қандай иш олиб боришмоқдалар?

— Кейинги йилларда республикамиз олимларининг қатор йирик монографиялари, коллектив тўпламлар, брошюралар чоп этилди. Уларда маънавий маданият интернационаллашувининг муҳим қирралари ижодий ёритилган. Совет халқи ягона маданияти шаклланишининг объектив ва субъектив омиллари, маданиятда миллийлик ва интернационаллик диалектикаси, ривожланган социализм даврида социалистик маданиятларнинг бир-бирини бойитиб бориши, Ўрта Осиё, Қозоғистон ва бошқа халқлар маданияти тараққиёти масалалари бўйича антикоммунизм танқиди ва бошқа масалалар шулар жумласидандир. Бир қанча олий ўқув юртларидаги қобилиятли ёш тадқиқотчилар социалистик маданият проблемаларини Ўрта Осиё региони хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда илмий жиҳатдан ўрганмоқдалар.

Умумтаълим мактаблари, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида Ватанимиз ва республикамиз коммунистлари олий анжуманлари қарорлари асосида ўқувчи ёшларни интернационал руҳда тарбиялашда қатор тадбирлар ишлаб чиқилиб амалга оширилмоқда. Интернационал дўстлик клублари, партия ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари, гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, таниқли олим, адабиёт ва санъат арбоблари билан учрашувлар, аҳоли ўртасида лекциялар ўқиш, илмий-назарий конференциялар ўтказиш ва бошқа иш формалари идеология жабҳасидаги фаолиятимизда асосий қурол бўлиб қолди.

Маънавий маданиятлар интернационаллашувида рус тилини ўрганиш жуда катта роль ўйнайди. Рус тили СССРдаги барча халқларнинг миллатлараро муомала ва ҳамкорлик қилувчи муштарак тилига айланди. Буни совет халқлари иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий тараққиётининг қонуниятлари тақозо этди. Қудратли хўжалик организмига айланган социалистик экономикамизнинг умумиттифоқ характери, социалистик миллатларнинг моддий ва маънавий бойликларини тараққий эттириш, кадрлар алмашиши борасида жадал давом этаётган жараёнлар турли маданиятларнинг ўзаро яқинлашиб, бир-бирини бойитиб бориши ва буининг оқибатида бутун совет жамияти турмуш тарзининг интернационаллашуви ана шу шароитни вужудга келтирди.

— Конференцияда қандай масалалар кўрилади?

— Маънавий ҳаётнинг интернационаллашуви ва интернационал тарбия проблемалари борасидаги тадқиқотларни бугунги кун талабларига жавоб берадиган юксак даражага кўтариш зарур. Айни чоғда социалистик маданият масалалари юзасидан олий ўқув юртлари ва академия муассасаларида олиб борилаётган илмий ечимларни мувофиқлаштирувчи ягона марказ ташкил этилиши мақсадга мувофиқдир. Қолаверса, олий ўқув юртларидаги ижтимоий фанлар кафедралари, жамоат ташкилотларининг интернационал тарбия соҳасидаги ишини, ўқув-методик ишларини янада такомиллаштириш лозим. Конференцияда ана шу ва бошқа масалалар атрофлича муҳокама этилади. Анжуман қатнашчилари мамлакатимиздаги социалистик миллат ва элатлар маънавий ҳаёти интернационаллашувининг турли масалалари юзасидан 80 га яқин доклад ва илмий ахборот тинглашади. Конференция республика олимларининг ана шу муҳим мавзудаги илмий ишларини, олий ўқув юртларида ёшларни интернационал руҳда тарбиялаш ишларини якунлаб, галдаги вазифаларни белгилаб олади.

Шубҳасиз, бу анжуман илмий тадқиқотларни янада кучайтириш, меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялаш ишларини такомиллаштириш ҳамда КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорлари асосида идеология ишлари соҳасида амалга ошириладиган вазифаларни шараф билан бажаришга хизмат қилади. Конференцияда 700 дан ортиқ олим ва педагог қатнашади.

— Ижтимоий муносабатлар структураси такомиллашиб, совет кишиларининг социал ва интернационал бирлиги кучайган сари ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида интернационаллашув жараёнлари роли орта боради. Зеро, социализм даврида бу жараён барча миллат ва элатлар экономикаси ҳамда маданияти ривожи, ҳар тарафлама гуллаб-яшнаши билан уйғунлашиб кетади.

ҲАМКОРЛИК

Фёдор Трофимович КОНСТАНТИНОВ,

СССР Фанлар академияси Фалсафа институти сектор мудири, фалсафа фанлари доктори, профессор.

— Ўзбек халқининг бой маданияти улкан аллома ва мутафаккирлар тамал тошини қўйган ҳамда эндиликда бутунлай янгича мазмун кашф этган ажойиб анъаналарга эга. Ижтимоий тараққиёт қонуниятларини фалсафий мушоҳада этиш бунга мисол бўла олади. Ўзбекистонда бугунги кунда фаннинг ана шу жабҳасида эришилган жуда катта ютуқлар аввало республика партия ва ҳукуматининг ғамхўрлигидан, қолаверса ўтмиш мутафаккирларга муносиб ворислар сони кўпайиб бораётганлигидан эмасми?!

Шуниси кувончлики, ажойиб инсон, катта олим И. Мўминов номи ва фаолияти билан боғлиқ ўзбек файласуфлари мактабининг В. Зоҳидов, С. Шермуҳамедов, Э. Юсупов, Ҳ. Турсунов, Қ. Хоназаров, С. Турсунмуҳамедов каби бугунги забардаст намояндалари ҳам, талайгина қобилиятли ёш олимлар ҳам ижтимоий ҳаёт интернационаллашувининг хилма-хил проблемалари устида баракали иш олиб бормоқдалар.

Фанимиз равнақи истиқболини ёш олимлар белгилайди. Бошқача қилиб айтганда, марксча-ленинча фалсафа тараққиёти даражасини бугунги навқирон олимларимиз барометр сингари кўрсатиб турибди. Ўзбекистонда бу борада жуда катта иш қилинмоқда, шогирдларимиз ҳам кўп. Конференция иш планига қараб ич-ичимдан қувониб қўяман. Ахир, йиғилишларда илмий ахборот билан сўзга чиқадиганларнинг аксарияти таниш: бизда диссертация ёқлашган, баъзиларига оппонентлик қилганман.

ДЎСТЛИК ҚУЁШИ

Бекмурод НОРМУРОДОВ,

Самарқанд давлат педагогика институти илмий коммунизм кафедраси мудири, фалсафа фанлари доктори, профессор

Ижтимоий ҳаётнинг интернационаллашуви социалистик миллат ва элатлар равнақининг қонуниятига айланиб қолди. У миллат ва элатларнинг умумий мақсад йўлида бирлаштирувчи ажойиб жараён бўлиш билан бирга ҳар бир миллат ва элатдаги энг яхши томонларнинг бошқасига ўтишига имкон яратади, ўз аҳамиятини йўқотган, миллатлар яқинлашувига халақит бераётган, нопрогрессив томонларни бартараф этишга хизмат қилади. Тошкентда ўтказилаётган конференциянинг жуда катта аҳамияти шундаки, унда миллат ва элатларимиз равнақи, муттасил ривожланиши асосида бир-бирига яқинлашуви билан характерли жараённи ўрганиш бобидаги барча ютуқлар умумлаштирилади, қилинадиган ишлар белгилаб олинади. Бу жараённинг Ўзбекистон мисолида ўрганилиши эса унинг қимматини янада оширади.

АХБОРОТ

ПОЙТАХТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

БОЛАЛАР БОҒИ

Яқинда Акмал Икромов райони меҳнаткашларининг фарзандлари қурувчилардан ажойиб совға олишди. Чилонзорнинг 15 кварталида болалар спорт боғи очилди.

Боғнинг спорт комплексида футбол майдони, волейбол ва баскетбол майдонлари, югуриш йўлкалари мавжуд. Шахмат, шашка ҳамда стол теннис ишқибозлари учун ҳам павильон бунёд этилган. Кичкинтой автомобилчилар учун автодром бор.

Энг кичик болаларни эса Эртаклар хиёбонида Илья Муромец, Ялмоғиз кампир, бошқа эртакларнинг қаҳрамонлари кутишяпти. Бу ерда болалар ажойиб эртакларни мириқиб тинглайдилар. Истироҳат боғида болалар кафеси билан музқаймоқхона ишлаб турибди.

Истироҳат боғи ҳашар усули билан қурилган бўлиб, бу ишда Акмал Икромов районининг кўп сонли аҳолиси ва уй бошқармаларининг ходимлари қатнашдилар.

ЯНГИ ДИОРАМА

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг «Қишлоқ хўжалиги» павильонида янги диорама ишга туширилди. Бу диорама республикамиз боғбон-соҳибкорларининг ютуқларини акс эттиради.

Диорамада тасвирланган манзара Ўзбекистон тупроғининг шарбатга тўлиқ боғ-роғларини кўз-кўз қилади. Томошабин кўз олдида серҳосил боғлар намоён бўлади.

Бол томаётган мевасини кўтара олмаётган дарахт шохлари эгилган. Ширин-шарбатга тўлган нок, олма, олхўри мевалари шиғил-шиғил. Уфққа туташиб кетган боғ ва токзорлар томошабинни мафтун этади. Бу боғларда меҳнат қилаётган кишилар меваларни яшикларга жойлаб, халқимиз дастурхонига жўнатишяпти.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, республикамизда боғлар кенгайиб, ҳосилдорлик ортиб боряпти. 1980 йилда мевали боғларнинг умумий майдони 201,6 минг гектарни ташкил этди. Ялпи етиштирилган ҳосил 60 минг 990 центнердан ошиб кетди.

Кўргазмага келувчи томошабинлар диорама орқали серқуёш ўлкамизнинг соҳибкорлари эришаётган ютуқлар билан танишадилар. Диораманн рассомлардан Виктор Сторожев билан Шуҳрат Зокировлар яратишган.

ШАХСИЙ КУТУБХОНА ОММА ХИЗМАТИДА

ЗИЁКОР

Хурсандой Юсупова кўп йиллардан бери Хўжаобод районидаги 1-ўрта мактабда ўзбек тили ва адабиёти фанидан дарс беради. Моҳир педагогни районда ҳамма ҳурмат қилади. Опа нафақат мураббий, меҳрибон устоз, балки китобсевар, жамоатчи кутубхоначи ҳамдир. Хурсандой опа ўзи мутолаа қилган, шахсий кутубхонасига йиққан китоблардан ўзгалар ҳам баҳраманд бўлишини истайди. Шу сабаб китобни севадиган, унинг қадрига етадиган ҳар бир китобхон учун эшиги ҳамиша очиқ.

Опанинг шахсий кутубхонасидаги китоблар сони ҳозирда икки мингдан ошди. Улар орасида марксизм-ленинизм классикларининг томлари, бадиий адабиётлар, хилма-хил журнал ва турли йилларда чиққан газеталар бор. 150 дан ортиқ доимий китобхонига эга бўлган кутубхонада барча қулайликлар яратилган. У ерда маълум тартиб ва мавзу бўйича тузилган каталогдан ҳар бир китобхон ўзи истаган адабиётни топиб олиши мумкин. Бундай пайтларда кутубхонага Хурсандой опа ҳам ўқувчилардан ёрдамини аямайди, керакли маслаҳатлар беради.

Китобхонлар жамияти Хўжаобод район ташкилотининг актив аъзоси Х. Юсупова шахсий кутубхонаси кун сайин бойиб, китобхонлари сони ортиб бормоқда.

Б. МУҲАММАДИЕВ,
Ўзбекистон ССР китобхонлар жамияти республика правлениеси ходими.

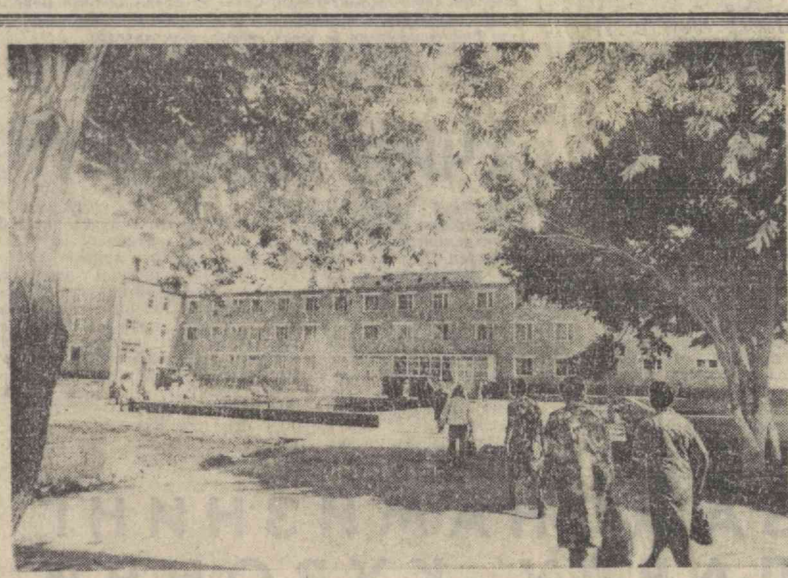

Урганч райони марказида кўп профилли янги касалхона очилди. Замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган шифохонада бир йўла 345 бемор даволаниши мумкин. Юзга яқин врач ва 260 медицина ҳамшираси малакали шифо чораларини кўришдан ташқари касалликларнинг олдини олиш юзасидан катта иш олиб бормоқдалар. Суратда: Урганч райони марказидаги янги касалхона.

Қ. Отаев (ЎзТАГ) фотоси.

СПОРТ

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

БИРИНЧИ ЖАҲОН РЕКОРДИ

Грузия пойтахтида СССР ва ГДР терма командалари ўртасида анъанавий учрашув ўтказилди. Мусобақага пухта ҳозирлик кўрган ГДР енгил атлетикачилари умумкоманда ҳисобида (189:179) муваффақият қозондилар. Шахсий ҳисобда совет спортчилари юқори натижа кўрсатдилар. Жумладан, москвалик Владимир Поляков лангар билан сакрашда ажойиб ғалабани қўлга киритди. У 5 метр 81 сантиметрли натижа билан жаҳон рекордини ўрнатди. Владимир совет спортчилари орасида биринчи бўлиб бундай ютуқни қўлга киритди. У франциялик Виньероннинг шу йилги натижасини бир сантиметрга яхшилади.

Мусобақада республикамиз вакиллари ҳам куч синашдилар. Андижонлик моҳир енгил атлетикачи Замира Зайцева яна ўзини кўрсатди. Замира 1500 метрга югуриб маррагача 4 минут 02 секунд вақт сарфлади. Умуман вакилимиз бу йилги мусобақаларда муваффақиятли иштирок этмоқда. У яқинда Украина пойтахтида ўтказилган Бутуниттифоқ мусобақасида ҳам маррада биринчи бўлган эди.

БАҲСЛАР, МАРРАЛАР, ҒОЛИБЛАР

● **ВЕЛОПОЙГА.** Ватанимиз пойтахтида «Московский комсомолец» газетаси соврини учун ўтказилган Бутуниттифоқ мусобақасида 200 дан зиёд спортчи ўзаро куч синашди. Пойгада иштирок этган тошкентлик армиячи С. Воронин шахсий ҳисобда биринчи ўринни олди.

◆ **ЧИМ ХОККЕЙ.** Деллар олий лига командалари мамлакат чемпионатининг биринчи давра 2-тур ўйинларини якунлашди. «Андижанка» командаси қизлари сўнгги учрашувларни Олмаотада ўтказишди. Вакилларимиз 8 имкониятдан бир очко олиб, мавқеларини бўшаштириб қўйдилар. Ҳозир «Андижанка» ҳисобида 6 та очко бор.

Редактор ўринбосари
А. НАБИХЎЖАЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Қамал. Бадиий фильм. 2-серия. 11.10 — Концерт. 11.45 — Ҳайвонот оламида. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.20 — Болалар учун бадиий фильм. 17.25 — Ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадалари. 18.00 — Ҳужжатли фильм. 18.10 — М. Горький. Хотиралар ва учрашувлар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — Бир севги тарихи. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Фильм-концерт. 23.15 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Болалар учун бадиий фильм. 12.30 — Фильм-концерт. 13.00 — Ҳар кимнинг ихтиёри ўзида. Бадиий фильм. 14.20 — Ҳужжатли фильмлар. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.45 — Адабий театр. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Назм ва наво. (такрорий). 20.30 — Ахборот. 20.50 — Назм ва наво (давоми). 21.30 — Время. 22.05 — Ўзбекистон — Тюмень ўлкасига. 22.35 — Ягона йўл. Бадиий фильм.

II.

18.40 — Болалар учун фильм. 18.50 — Классик куй саҳифалари. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Мусобақа ташаббускорлари ҳузурида. 20.50 — Реклама. 21.05 — Фильм-портрет.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек Давлат филармонияси солистларининг концерти. 9.35 — Шу куннинг қўшиқлари. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Илғор тажриба мактаблари маршрутлари бўйлаб. 14.00 — Сифат ва самарадорлик — мўл ҳосил гарови. 18.15 — Ёшлик. 19.25 — Халқ куйлари. 20.50 — Фан уфқлари. 21.00 — Коммунистик эътиқод билан. Суҳбат. 21.20 — Механизаторлар учун концерт. 22.30 — Мақомлардан парчалар. 23.15 — Дам олиш соатида.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Н. ҒАНИЕВ НОМЛИ ТОШКЕНТ КИНОТЕХНИКУМИ

1981-82 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кинотехникум қуйидаги ихтисосликлар бўйича мутахассислар тайёрлайди: киноускуналари ва улардан фойдаланиш. Ўқиш муддати — 2 йилу 10 ой; бухгалтерия ҳисоби. Ўқиш муддати — 1 йилу 10 ой.

10-синф ҳажмида маълумот билан техникумга кирувчилар қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: она тили ва адабиёт (иншо), математика (оғзаки).

Аризалар — 1 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари — 1 августдан 20 августгача.

Кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: қабул қилиш тўғрисида техникум директори номига ёзилган ариза, ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидаги даволаш-профилактика муассасаларидан (эмланганлиги ҳамда ўткинчи касалликлар кўрсатилган ҳолда) медицина справкаси (286-форма), 4 та фотосурат (3х4 см. ҳажмида), камида 2 йиллик амалий иш стажига эга бўлганлар меҳнат дафтарчасидан кўчирма топширадилар.

Ўрта мактабни фахрий ёрлиқ билан тамомлаганлар кириш имтиҳонисиз қабул қилинадилар.

Корхоналар, ташкилотлар ва муассасалардан техникумга ўқишга юборилганлар Совет Армияси сафидан запасга бўшатилган ҳарбий хизматчилар (бўшатилгандан сўнг икки йил давомида), камида 2 йиллик иш стажига эга бўлганлар кириш имтиҳонидан юқори баҳо олган тақдирларида конкурссиз қабул қилинадилар.

Тошкент кинотехникумининг сиртқи бўлими қуйидаги ихтисосликлар бўйича техниклар тайёрлайди: киноускуналари ва улардан фойдаланиш, бухгалтерия ҳисоби.

Киноускуналари ва улардан фойдаланиш мутахассислиги бўйича сиртқи бўлимда ўқиш муддати — 2 йилу 10 ой, бухгалтерия ҳисоби — 1 йилу 10 ой.

Аризалар — 15 августгача қабул қилинади.

1 июлдан техникумда бир ойлик тайёрлов курси иш бошлайди.

Курсга 10-синф ҳажмида маълумоти бўлганлар қабул қилинадилар.

Курсда ўқиш учун 12 сўм ҳақ тўланади. Пул почта орқали фамилияси, исми, отасининг исми ва тўлиқ адреси аниқ кўрсатилган ҳолда юборилади. Қабул қилинувчининг тўлиқ адреси, иш жойи ва вазифаси кўрсатилган ариза почта орқали юборилади.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

Группалар ўқув йили давомида аризалар тушишига қараб комплектланади.

Адрес: Тошкент шаҳри, 95-алоқа бўлими, 2-Чимбой кўчаси, 96-уй.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири: металлар технологияси;

кафедра доцентлари: тўқимачилик саноати корхоналарида планлаштириш ва уни ташкил этиш, иқтисод, ҳисоблаш математикаси, пахтага дастлабки ишлов бериш, тўқувчилик (3 ўрин);

кафедра ўқитувчилари: жисмоний тарбия;

кафедра ассистентлари: КПСС тарихи, фалсафа, илмий коммунизм, олий математика (2), физика (тайёрлов бўлимида ишлаш учун), инженерлик графикаси, пахтага дастлабки ишлов бериш, тўқимачилик материалшунослиги, тикувчилик ишлаб чиқариши технологияси, полиграфия ишлаб чиқариши технологияси, ҳисоблаш математикаси, жисмоний тарбия.

АНДИЖОН ФИЛИАЛИ БЎЙИЧА

кафедра доцентлари: физика, инженерлик графикаси;

кафедра катта ўқитувчилари: КПСС тарихи, инженерлик графикаси, олий математика, умумий химия, рус тили, назарий механика;

кафедра ассистентлари: олий математика, физика, рус тили.

НАМАНГАН ФИЛИАЛИ БЎЙИЧА

кафедра доцентлари: фалсафа, умумий химия.

МАРҒИЛОН УМУМИЙ ТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ БЎЙИЧА

кафедра ассистенти: умумий техника фанлари.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси, 5-уй, 7-хона.

В. В. КУЙБИШЕВ НОМЛИ САМАРҚАНД КООПЕРАТИВ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра катта ўқитувчилари: бухгалтерия ҳисоби (2 ўрин), молия ва кредит, сиёсий иқтисод (Ашхобод ўқув консультация пунктида ишлаш учун);

кафедра ассистенти: ташкилий техника.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Самарқанд шаҳри, Коммунистическая кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА
ГДР ДАВЛАТ ЦИРКИ — «БЕРЛИН»

«БУШ — 81»

ПРОГРАММАДА: аттракционлар паради — бешта ҳинд фили, норвегия отлари, айиқлар ревюси, йўлбарслар, илонлар, бўғма илонлар, ГДР циркининг етакчи артистлари ижросида чавандозлик олий мактаби ва цирк санъатининг ҳамма жанрлари намойиш қилинади.

Масхарабозлар юмор ва кулги улашадилар.

ПРОГРАММАЛАРГА
ПОЛЬША ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ЭСТРАДА ОРКЕСТРИ ЖЎР БЎЛАДИ

Томошалар ҳар куни соат 16.00 ва 19.30да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси очиқ. Касса соат 10.00 дан 20.00гача ишлайди.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

44-35-91 телефон номери бўйича справкалар олиш мумкин.

ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ

институтни 1961 йилда битирган провизорларни

11-12 СЕНТЯБРДА УЧРАШУВ КЕЧАСИГА

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Учрашувда қатнашишни хоҳлаганлар қуйидаги адрес бўйича мурожаат қилсинлар: 700015, Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 35-уй, илмий бўлим. Телефонлар. 56-38-25, 56-37-38.

ЖИЗЗАХ ПЛАСТМАССА ЗАВОДИГА

слесарь-ремонтчилар, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика бўйича слесарлар, слесарь-сантехниклар, электрослесарлар

КЕРАК

Меҳнат ҳақига 15 процент район коэффициенти қўшиб тўланади. Ёлғиз кишилар ётоқхона, оилалилар квартира билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Жиззах шаҳри, Тошкент кўчаси, 5-уй, кадрлар бўлими.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиш — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 81-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.